

2017

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PLANU
DZIAŁANIA

Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji

WIZJA, MISJA I PRIORYTETY STRATEGICZNE

WIZJA – kim chcemy być, jakie mamy aspiracje?

Polskie Centrum Akredytacji dąży do prowadzenia działalności akredytacyjnej:

- w sposób kompetentny, bezstronny, etyczny i wiarygodny;
- opierając się na wiedzy i doświadczeniu odpowiednio zmotywowanego personelu oraz angażując zewnętrznych ekspertów o specjalistycznej wiedzy;
- zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi wymaganiami;
- uwzględniając bieżący kontekst organizacji i oczekiwania stron zainteresowanych.

MISJA – do czego zostaliśmy powołani?

Misją Polskiego Centrum Akredytacji jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju, poprzez usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo, ochrona środowiska i bezpieczeństwo publiczne. Kluczowym celem funkcjonowania Polskiego Centrum Akredytacji jest prowadzenie działalności akredytacyjnej. Jako krajowa jednostka akredytująca, dostarczamy wszystkim stronom zainteresowanym zaufanie do wyników oceny zgodności, uzyskiwanych przez akredytowane podmioty.

PRIORYTETY STRATEGICZNE – w jaki sposób wypełniamy misję?

1. Zrównoważony rozwój działalności akredytacyjnej oraz harmonizacja usług świadczonych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność.
2. Wspieranie organów administracji państwowej i innych stron zainteresowanych w zapewnieniu efektywnych usług w zakresie oceny zgodności.
3. Aktywny udział w pracach organizacji międzynarodowych związanych z akredytacją oraz utrzymanie porozumień o wzajemnym uznawaniu (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA).
4. Dysponowanie personelem o specjalistycznej wiedzy oraz działanie na rzecz rozwoju jego kompetencji.
5. Promowanie akredytowanych usług w zakresie oceny zgodności i ich uznawania na bazie porozumień o wzajemnym uznawaniu MLA.
6. Przezroczystość procedur oraz stałe doskonalenie jakości świadczonych usług.
7. Poufność wyników ocen i bezpieczeństwo informacji dostarczanych przez oceniane jednostki oceniające zgodność.

Odniesienie do dokumentów o charakterze strategicznym

Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju – zmniejszenie uciążliwości kontroli. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” – Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.

PCA w liczbach na koniec 2017 r.

81	PRACOWNIKÓW ETATOWYCH
1575	WAŻNYCH AKREDYTACJI
58	ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW O AKREDYTACJĘ
59	UDZIELONYCH AKREDYTACJI
1914	ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW W NADZORZE, W TYM:
831	WNIOSKÓW O ROZSZERZENIE ZAKRESU AKREDYTACJI
1132	WNIOSKÓW O UAKTUALNIENIE ZAKRESU AKREDYTACJI
35	WNIOSKÓW O PRZENIESIENIE AKREDYTACJI
528	WNIOSKÓW O PRZEDŁUŻENIE AKREDYTACJI
12 978	AUDITORO-DNI PRZEZNACZONYCH NA OCENY
706	AUDITORÓW I EKSPERTÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z PCA
1 773 721	ODSŁON WWW.PCA.GOV.PL
1372	„ŚLEDZĄCYCH” NAS W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH
1514	PUBLIKACJI W MEDIACH NT. AKREDYTACJI PCA

Stan na 31 grudnia 2017 r.

Szanowni Państwo,

To już trzecie sprawozdanie z działalności, które mam Państwu przyjemność przedstawić jako dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji. Na kolejnych stronach postaram się zaprezentować najistotniejsze nasze działania w zakresie rozwoju systemu akredytacji, a w konsekwencji systemu oceny zgodności w Polsce, które zrealizowaliśmy w 2017 roku.

Z roku na rok, dzięki rosnącemu zaufaniu do akredytacji coraz częściej obserwujemy, że w obszarach regulowanych prawnie, jak i dobrowolnych wykorzystywane są działania akredytowanych jednostek oceniających zgodność. W 2017 r. umożliwiliśmy potencjalnym podmiotom uzyskanie akredytacji w 6. nowych obszarach. Wśród nich znalazł się kolejny i zarazem ostatni z możliwych do akredytacji rodzaj jednostek oceniających zgodność – producenci materiałów odniesienia.

Mając na uwadze, że podstawą akredytacji udzielanej przez PCA jest zapewnienie wiarygodności działań technicznych ocenianych organizacji, opracowaliśmy szereg specyficznych programów akredytacji. Dzięki nim procedury akredytacji mogą być stosowane w sposób zharmonizowany oraz są transparentne zarówno dla klientów PCA, jak i podmiotów podejmujących decyzje na podstawie akredytowanych wyników oceny zgodności, w szczególności regulatorów. Programy akredytacji tworzymy przy udziale wszystkich zainteresowanych stron, angażując ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę i kompetencje. Ponadto każdy program akredytacji funkcjonujący w obszarze regulowanym jest

uzgadniany z właściwym organem administracji państwowej.

Niniejsze sprawozdanie niewątpliwie pokazuje również dynamikę zmian w zakresie wymagań akredytacyjnych, która wymagała od PCA podjęcia szeregu działań dostosowujących i harmonizujących. W raporcie znajdziecie Państwo informacje, w jak wielu obszarach nastąpiło wdrożenie nowych wymagań akredytacyjnych, jak również w jaki sposób PCA nadzorowało akredytowane podmioty, każdorazowo dokonując oceny czy nowe wymagania zostały skutecznie przez nie wdrożone. Działania PCA w zakresie wdrożenia nowych wymagań akredytacyjnych ustanowionych na poziomie europejskim i światowym były również stale monitorowane przez organizacje międzynarodowe EA, IAF, ILAC co jest jednym z warunków utrzymania statusu sygnatariusza porozumień o wzajemnym uznawaniu.

Właśnie dzięki porozumieniom w ramach organizacji międzynarodowych, których PCA jest wieloletnim sygnatariuszem, akredytowane przez PCA usługi są wiarygodne i nie muszą być powtarzane w innych krajach. Akredytacja wspiera zatem nie tylko ochronę interesów publicznych, ale również wzmacnia handel międzynarodowy poprzez eliminowanie technicznych barier w eksporcie na całym świecie. Gwarantuje spójność krajowego systemu oceny zgodności z systemami funkcjonującymi w Europie i na świecie. Dowodem na to jest decyzja Rady ds. Wielostronnego Porozumienia (EA MAC) przy European co-operation for Accreditation, podjęta w dniu 26 kwietnia 2017 r. o utrzymaniu

przez PCA statusu członka EA MLA w dotychczasowym zakresie. Rada podjęła również decyzję o rozszerzeniu zakresu porozumienia EA MLA dla Polskiego Centrum Akredytacji o obszar dotyczący akredytacji organizatorów badań biegłości.

Mając na uwadze zwiększanie zaufania zainteresowanych stron do akredytacji udzielanych przez PCA oraz zapewnienie dostępu do aktualnej wiedzy na temat funkcjonowania jednostek oceniających zgodność prowadziliśmy intensywne działania informacyjno-promocyjne oraz szkolenia. W minionym roku poszukując nowych form docierania z informacją do potencjalnych klientów i innych zainteresowanych stron zorganizowaliśmy cykl debat eksperckich na temat akredytacji i oceny zgodności w kluczowych obszarach gospodarki, z których relacje zamieszczone zostały na kanale YouTube. W celu ułatwienia bieżącego komunikowania się wykorzystujemy media społecznościowe jak Facebook, Twitter czy LinkedIn. Media te dają nam możliwość zamieszczania informacji w czasie bieżącym, jak również możliwość udostępniania postów istotnych z punktu widzenia systemu oceny zgodności, publikowanych przez inne podmioty, m.in. przez: EA, IAF, ILAC, ISO, Komisję Europejską, zagraniczne jednostki akredytujące, jak również regulatorów czy właścicieli prywatnych programów sektorowych.

Nie sposób pominąć działań informacyjnych podjętych przez PCA w związku z nowym wydaniem normy ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Wdrożenie znowelizowanych wymagań normy dotyczyć bę-

dzie blisko 1,4 tys. laboratoriów działających w Polsce, które będą musiały dostosować swoje systemy zarządzania do wymagań normy w przeciągu 3 lat od daty jej opublikowania. Wydaliśmy już w tej sprawie komunikat, w którym przedstawiliśmy zasady dot. uwzględniania przez PCA znowelizowanych wymagań w ocenie kompetencji laboratoriów. Biorąc pod uwagę ogromne zainteresowanie tym tematem oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zainteresowanych przedstawicieli laboratoriów, w 2017 r. PCA zorganizowało szereg spotkań, debat i szkoleń, w celu przybliżenia ogólnego podejścia do najważniejszych zmian wymagań. Dodatkowo, artykuły na ten temat publikowane były w wydawnictwach, a przedstawiciele PCA wzięli także udział w licznych konferencjach i seminariach. Wszędzie, gdzie pojawiło się zapotrzebowanie angażowaliśmy się, przybliżając zainteresowanym stronom temat nowego wydania normy ISO/IEC 17025.

Spośród ogromnej liczby zrealizowanych przez nas zadań chciałabym wspomnieć również to, które ma bezpośredni wpływ na naszych klientów. Na skutek corocznie dokonywanego przeglądu opłat za czynności związane z akredytacją, po raz drugi obniżyliśmy stawki opłat dla małych przedsiębiorców, jednocześnie dostosowując ich wysokość do zmieniającego się otoczenia. Działania te zrealizowaliśmy w celu zapewnienia, że opłaty zapewnią pokrycie kosztów działalności PCA, ale przede wszystkim umożliwią zachowanie zasady non-profit w kolejnym roku. Mimo wielu podjętych i zrealizowanych działań, kolejny rok stawia przed nami nowe wyzwania, które przedstawimy Państwu w kolejnym sprawozdaniu.

Lucyna Olborska
Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji

**PCA działa zgodnie z ustawą z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny
zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1398):**

**Rozdział 6
Polskie Centrum Akredytacji**

Art. 38.

1. Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „Centrum”, jest krajową jednostką akredytującą.
2. Centrum jest państwową osobą prawną.
3. Nadzór nad Centrum sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki, zwany dalej „Ministrem”.
4. Centrum działa na podstawie ustawy oraz statutu.
5. Minister, w drodze zarządzenia, nadaje Centrum statut, określając w szczególności strukturę organizacyjną Centrum.
6. Centrum jest uprawnione do używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 39.

1. Do zakresu działania Centrum należy:
 - 1) akredytowanie jednostek oceniających zgodność;
 - 2) sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 4 i art. 24 ust. 3;
 - 3) prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność;
 - 4) prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej, przy czym działania te nie mogą mieć charakteru komercyjnych usług doradczych;
 - 5) współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Spis treści

1.	Działalność akredytacyjna	8
1.1	Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe obszary w odpowiedzi na zapotrzebowanie stron zainteresowanych	9
1.2	Harmonizacja wymagań akredytacyjnych i nowelizacje polityk i procedur akredytacji w ślad za rozwojem systemu oceny zgodności na poziomie krajowym i międzynarodowym w obszarach dobrowolnych i regulowanych przepisami prawa oraz ocena spełnienia przez jednostki oceniające zgodność nowych/znowelizowanych wymagań akredytacyjnych – okresy przejściowe	12
1.2.1	Zmiana lub dodanie wymagań akredytacyjnych	12
1.2.2	Nowelizacje norm zawierających ogólne i dodatkowe wymagania akredytacyjne; nowe normy zawierające dodatkowe wymagania	17
1.2.3	Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC	19
1.3	Aktualizacja polityk ogólnych i procedur akredytacji jednostek oceniających zgodność	21
1.4	Udzielanie akredytacji nowym podmiotom, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami oraz zmiany w zakresie udzielonych akredytacji zgodnie z wnioskami podmiotów	22
2.	Działalność informacyjno-promocyjna i szkoleniowa	28
2.1	Wzbogacenie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie	28
2.2	Wzmocnienie zaufania do akredytacji jako narzędzia potwierdzającego kompetencje jednostek oceniających zgodność oraz podniesienie świadomości na temat roli i znaczenia akredytacji, w tym korzyści wynikających z porozumień o wzajemnym uznawaniu EA MLA, ILAC MRA, IAF MLA; budowanie i utrzymywanie pozytywnego wizerunku PCA w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym jako organizacji wiarygodnej i kompetentnej	34
3.	Współpraca międzynarodowa	43
3.1	Aktywny udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji, w tym w wielostronnych porozumieniach o wzajemnym uznawaniu	43

3.2.	Współpraca bilateralna z zagranicznymi jednostkami akredytującymi oraz współpraca w ramach polityki transgranicznej	45
4.	Doskonalenie działalności	48
4.1.	Zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania wg ISO/IEC 17011, systemem przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym oraz systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji; zarządzanie i monitorowanie działalności PCA	48
4.2.	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa	59

Do podstawowych zadań Polskiego Centrum Akredytacji należy „*akredytowanie jednostek oceniających zgodność oraz sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań*”¹.

Akredytacja PCA służy budowaniu i umacnianiu zaufania do wyników wzorcowań, badań, inspekcji, weryfikacji, certyfikowanych wyrobów i usług, kwalifikacji certyfikowanych osób oraz certyfikowanych systemów zarządzania. Gwarantuje też spójność krajowego systemu oceny zgodności oraz zapewnia, że akredytowane przez PCA usługi są wiarygodne i nie muszą być powtarzane w innych krajach członkowskich UE, jak również w krajach spoza UE (dzięki wielostronnym porozumieniom podpisanym przez PCA w ramach międzynarodowych organizacji zrzeszających jednostki akredytujące w Europie i na świecie).

W 2017 roku, w zakresie działalności akredytacyjnej, realizacja zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (zgodnie z celami priorytetowymi, wynikającymi z budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2017);
- wzrost zaufania stron zainteresowanych, a w szczególności regulatorów do akredytacji udzielanych przez PCA;
- aktywne reagowanie na zapotrzebowanie stron zainteresowanych w zakresie rozszerzenia/harmonizacji działalności akredytacyjnej;
- spełnianie wymagań organizacji międzynarodowych w zakresie objętym ewaluacją równorzędną Europejskiej Infrastruktury Akredytacji, w celu uzyskania wzajemnego uznawania wyników akredytowanych jednostek oceniających zgodność;
- implementacja wiedzy pozyskanej w ramach członkostwa w organizacjach międzynarodowych do systemu akredytacji w Polsce.

¹ Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1398).

1.1 Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe obszary w odpowiedzi na zapotrzebowanie stron zainteresowanych

Zadania realizowane przez PCA w ramach rozwoju działalności akredytacyjnej są determinowane uwarunkowaniami funkcjonowania systemu akredytacji i zapotrzebowaniem rynku usług oceny zgodności. Rozwój działalności akredytacyjnej jest przedmiotem stałej aktywności PCA i jest realizowany w przedziałach czasu dostosowanych do terminów wdrażania i obowiązywania nowych oraz nowelizowanych wymagań akredytacyjnych, jak również bieżących potrzeb zainteresowanych stron. Poniżej przedstawiono przedsięwzięcia PCA odnoszące się do zmian w prowadzonej działalności akredytacyjnej zrealizowane w 2017 r. z podziałem na akredytację na rzecz obszarów regulowanych przepisami prawa oraz akredytację w obszarach dobrowolnych.

Obszar dobrowolny

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania energią wg PN-EN ISO 50001:2012 (EnMS)

Nowym obszarem działalności akredytacyjnej PCA jest akredytacja jednostek certyfikujących w programie EnMS według normy PN-EN ISO 50001:2012 „Systemy zarządzania energią – wymagania i zalecenia użytkownika”. Rozszerzenie akredytacji było odpowiedzią na zainteresowanie rynku certyfikacją ww. systemu zarządzania ze względu na wymagania ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej. Ustawa ta przewidywała zwolnienie z obowiązkowego (co 4 lata) przeprowadzania audytu energetycznego, w przypadku gdy audyt energetyczny został zrealizowany w ramach m.in. systemu zarządzania energią. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w programie EnMS jest spełnienie wymagań:

- normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17021-1 „Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek prowadzących audyty i certyfikację systemów zarządzania. Część 1: Wymagania”;

“

Rozszerzenie działalności akredytacyjnej PCA – nowe możliwości dla krajowego rynku usług oceny zgodności.

”

- normy PN-ISO 50003 „Systemy zarządzania energią – wymagania dla jednostek prowadzących audyty i certyfikację systemów zarządzania energią”.

Szczegółowe zasady zostały zawarte w znowelizowanym wydaniu dokumentu DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania”. Wskazano w nim, m.in.: wymagania i warunki akredytacji dla systemu zarządzania energią, opis prowadzenia procesu akredytacji i nadzoru nad udzieloną akredytacją dla tego programu oraz prowadzenie obserwacji audytów systemu zarządzania energią. W 2017 roku PCA udzieliło jednej akredytacji w zakresie ww. programu EnMS.

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby – program Chain of Custody, GLOBALG.A.P.

PCA zakończyło proces rozszerzenia zakresu działalności akredytacyjnej o program GLOBALG.A.P. Chain of Custody (Łańcuch Kontroli nad Produktem), wydanie 5. Certyfikacja GLOBALG.A.P. Chain of Custody dotyczy segregacji i identyfikowalności w łańcuchu dostaw (nie obejmuje certyfikacji bezpieczeństwa żywności) i udzielana jest wyłącznie, jako certyfikacja indywidualna dla produktów objętych podzakresami IFA GLOBALG.A.P.: uprawa roślin, akwakultura oraz żywy inwentarz. Certyfikację w programie GLOBALG.A.P. Chain of Custody mogą przeprowadzić jedynie upoważnione przez właściciela programu oraz akredytowane jednostki certyfikujące wyroby. GLOBALG.A.P. Chain of Custody jest programem prywatnym, o zasięgu międzynarodowym. W 2017 roku PCA udzieliło jednej akredytacji w zakresie ww. programu dla jednostki certyfikującej wyroby.

Akredytacja producentów materiałów odniesienia w odniesieniu do wymagań normy ISO 17034:2016 – program DARM-01

PCA rozszerzyło zakres działalności akredytacyjnej o akredytację producentów materiałów odniesienia, jako jednostek oceniających zgodność, prowadzących działalność w zakresie produkcji materiałów odniesienia i certyfikowanych materiałów odniesienia. Podjęte przez PCA działania były odpowiedzią na zainteresowanie krajowych producentów materiałów odniesienia akredytacją tego specyficznego obszaru działalności związanej z oceną zgodności. Rozszerzenie działalności akredytacyjnej stworzyło warunki umożliwiające producentom materiałów odniesienia uzyskanie akredytacji w ramach krajowego systemu akredytacji, potwierdzającej posiadanie przez nich kompetencji w zakresie produkcji materiałów odniesienia i mającej wpływ na ich konkurencyjność na rynku materiałów odniesienia w Europie i na świecie. Z drugiej strony umożliwią one użytkownikom materiałów odniesienia, działającym w różnych obszarach gospodarki, w szczególności w obszarze przemysłu chemicznego, farmaceutycznego czy mechanicznego, pozyskanie dostępnych na rynku krajowym, miarodajnych źródeł spójności pomiarowej dla prowadzonych badań i pomiarów. Warunkiem ubiegania się o akredytację w ww. obszarze jest spełnienie wymagań normy akredytacyjnej PN-EN ISO 17034:2017-03 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji producentów materiałów odniesienia”. Szczegółowe zasady ubiegania się o akredytację zostały zawarte w dokumencie DARM-01 „Akredytacja producentów materiałów odniesienia”. Wskazano w nim, m.in.: wymagania i warunki akredytacji dla producentów materiałów odniesienia, zharmonizowane sposoby spełnienia wymagań ogólnych oraz szczegółowe zasady udzielania i utrzymania akredytacji producentów materiałów odniesienia.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania wg programu FSSC (Food Safety System Certification) 22000, wersja 4.1 – program DACS-01

PCA uruchomiło akredytację dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie FSSC 22000 „Food Safety System Certification FSSC”, wydanie

4.1. Rozszerzenie było odpowiedzią na zainteresowanie jednostek certyfikujących systemy zarządzania uzyskaniem akredytacji w tym obszarze, udzielonej przez krajową jednostkę akredytującą. Program FSSC 22000 jest istotnym elementem systemu oceny zgodności w obszarze bezpieczeństwa żywności, co powoduje zwiększone zainteresowanie certyfikacją prowadzoną przez akredytowane jednostki.

Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w ww. obszarze jest podpisanie umowy licencyjnej z fundacją FSSC oraz spełnienie wymagań akredytacyjnych zawartych w:

- normie PN-EN ISO/IEC 17021-1 „Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek prowadzących audyty i certyfikację systemów zarządzania. Część 1: Wymagania”;
- normie PKN-ISO/TS 22003 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności. Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności”;
- programie Food Safety System Certification 22000 (opracowanym przez Fundację FSSC 22000).

Zasady prowadzenia ocen dla celów akredytacji lub rozszerzenia o ww. program zostały podane do wiadomości zainteresowanym stronom w dokumencie DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania”, wydanie 5.

Akredytacja jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w obszarze krajowego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych, realizowanego w odniesieniu do wymagań serii norm ISO/IEC 15408, zwanych jako Common Criteria

Działania realizowane w tym obszarze przez PCA są częścią projektu Ministerstwa Cyfryzacji, którego celem jest opracowanie i wdrożenie w Polsce schematu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych na zgodność z powszechnie uznawaną normą oceny (ewaluacji) bezpieczeństwa teleinformatycznego – PN-ISO/IEC 15408 „Technika informatyczna – Techniki zabezpieczeń – Kryteria oceny zabezpieczeń informatycznych” (znana jako Common

Criteria). Certyfikaty zgodności z Common Criteria dla ocenionych produktów będą uznawane przez szereg najbardziej zaawansowanych gospodarczo krajów świata oraz w ramach Unii Europejskiej. Schemat oceny i certyfikacji umożliwią przede wszystkim polskim przedsiębiorcom zwiększenie konkurencyjności oraz potencjału technicznego, a także przejście przez proces certyfikacji ich produktów na zgodność z wymaganiami bezpieczeństwa w polskich laboratoriach.

W 2017 roku decyzją Dyrektora PCA nr 2/2017 z 04.01.2017 r. powołano zadaniowy Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Oceny i Certyfikacji Bezpieczeństwa Produktów Informatycznych. W skład komitetu weszli przedstawiciele instytutów badawczych, regulatora oraz Polskiego Centrum Akredytacji. Zadaniem komitetu jest przygotowanie dokumentu serii DAB pt. „Akredytacja laboratoriów wykonujących badania bezpieczeństwa produktów informatycznych w zakresie wspólnych wymagań (CC)”. W ramach prac przygotowano projekt dokumentu zawierający, m.in. wymagania w zakresie bezpieczeństwa infrastruktury stosowanej podczas badań oraz uczestnictwa w badaniach biegłości (PTC/ILC). Przewidywany termin zakończenia prac – koniec 2018 r.

Akredytacja jednostek inspekcyjnych w nowym obszarze oceny zgodności, obejmującym kontrolę stanu technicznego placów zabaw i siłowni plenerowych

PCA rozszerzyło zakres działalności akredytacyjnej o obszar inspekcji placów zabaw i siłowni plenerowych (akredytacja jednostek inspekcyjnych w dziedzinie inspekcji dozorowych). Zgodnie z ustawą „Prawo budowlane”, właściciele i zarządcy obiektów budowlanych są zobowiązani do utrzymywania i użytkowania obiektów zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy. Akredytowana działalność w zakresie kontroli stanu technicznego placów zabaw i siłowni plenerowych przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa tych obiektów oraz wychodzi naprzeciw

potrzebom właścicieli lub zarządców takich obiektów. Dzięki akredytacji zyskują oni dostęp do usługi świadczonej przez jednostkę inspekcyjną o potwierdzonych kompetencjach oraz możliwość wiarygodnego wykazania, że utrzymują pozostające pod ich nadzorem urządzenia we właściwym stanie technicznym, oraz że urządzenia te spełniają właściwe wymagania.

Obszar regulowany

Akredytacja weryfikatorów planów monitorowania i raportów dot. CO₂ ze statków² – program DAVG-01

W ramach rozszerzenia działalności akredytacyjnej, w 2017 roku, PCA uruchomiło pilotażowy program akredytacji weryfikatorów planów monitorowania i raportów dot. CO₂ ze statków. Uczestnicy programu zostali poddani ocenie, prowadzonej przez PCA, według normy PN-EN ISO 14065:2013 „Gazy cieplarniane – wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania”, która określa ogólne kryteria dotyczące organizacji, bezstronności, działalności weryfikacyjnej i kompetencji weryfikatora. Dodatkowymi kryteriami w ocenie kompetencji w tym obszarze były wymagania zawarte w rozporządzeniu (UE) 2015/757, jak również rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2016/2072³. Akredytacja weryfikatorów planów monitorowania i raportów dot. CO₂ ze statków wynika wprost z rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady stanowiących przełożenie polityki Unii Europejskiej w zakresie klimatu i energii.

Zasady prowadzenia ocen dla celów akredytacji lub rozszerzenia o ww. obszar zostały wskazane w znowelizowanym dokumencie DAVG-01 „Akredytacja weryfikatorów prowadzących działania w obszarze emisji gazów cieplarnianych”, wydanie 7. Do końca 2017 roku PCA udzieliło jednej akredytacji w ww. obszarze.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE

³ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2016/2072 w sprawie czynności weryfikacyjnych i akredytacji weryfikatorów, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757

1.2 Harmonizacja wymagań akredytacyjnych i nowelizacje polityk i procedur akredytacji w ślad za rozwojem systemu oceny zgodności na poziomie krajowym i międzynarodowym w obszarach dobrowolnych i regulowanych przepisami prawa oraz ocena spełnienia przez jednostki oceniające zgodność nowych/znowelizowanych wymagań akredytacyjnych – okresy przejściowe

1.2.1 Zmiana lub dodanie wymagań akredytacyjnych

Obszar dobrowolny

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania obiektów inżynierskich, w szczególności obiektów mostowych – program DAB-15

W PCA opracowano program akredytacji DAB-15 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania obiektów mostowych pod próbnym obciążeniem”, którego celem jest harmonizacja podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących badania drogowych obiektów inżynierskich (obiektów mostowych – mostów, wiaduktów, estakad, kładek i przepustów) oraz kolejowych obiektów inżynierskich (mostów, wiaduktów, przejść pod torami, przepustów i kładek dla pieszych) pod próbnym obciążeniem, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025. Opracowany program akredytacji jest odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłoszone przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Głównym celem opracowania dokumentu było podniesienie bezpieczeństwa konstrukcji obiektów inżynierskich i inżynierskich eksploatowanych przez społeczeństwo, poprzez zapewnienie zharmonizowanych zasad, z jednej strony dotyczących oceny kompetencji laboratoriów badawczych prowadzących badania pod próbnym obciążeniem, z drugiej dotyczących samego procesu badania. W dokumencie szczególną uwagę poświęcono zakresowi minimalnych badań jakie

akredytowane laboratorium badawcze lub wnioskujące o akredytację w tym obszarze powinno wykonywać, aby mogło zostać uznane za spełniające sektorowe wymagania akredytacyjne, określone w dokumencie. Ponadto określono zakres niezbędnych ustaleń laboratorium z klientem, gwarantujących wykonanie badań w sposób rzetelny, wskazując jednocześnie podstawowe parametry wykorzystywanych metod badawczych. Wskazano też maksymalne dopuszczalne wartości niepewności pomiarów realizowanych w trakcie badań. Odniesiono się także do podstawowych aspektów gwarantujących miarodajność wyników oraz ich powtarzalność, takich jak zapewnienie spójności pomiarowej wyników oraz zapewnienie jakości uzyskiwanych wyników. Projekt dokumentu powstał we współpracy PCA z Grupą Ekspercką ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Obiektów Inżynierskich, w szczególności Obiektów Mostowych, reprezentującą, między innymi Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby – program BRC IoP – Opakowania i materiały opakowaniowe

Zmiany wprowadzone w programie certyfikacji opakowań i materiałów opakowaniowych – BRC IoP skutkowały zmianą wydania 4. programu na wydanie 5. W efekcie, akredytacja jednostek oceniających zgodność w zakresie ww. programu udzielana jest dla wydania nr 5. programu. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w tym obszarze jest spełnienie wymagań akredytacyjnych wy-

“

Jednolitość wymagań akredytacyjnych gwarantującą porównywalności kompetencji akredytowanych jednostek oceniających zgodność

”

mienionych w DACW-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby” oraz wymagań zawartych w Global Standard for Packaging & Packaging Materials, wydanie 5. Program BRC IoP wskazuje akredytowane jednostki certyfikujące wyroby jako właściwe do realizowania certyfikacji opakowań i materiałów opakowaniowych. Obejmuje on aspekty jakościowe oraz funkcjonalne materiałów opakowaniowych i opakowań, w połączeniu z wymaganiami dotyczącymi zasad higieny. Promuje też podejście związane z oceną ryzyka i zagrożeń opartych na zasadach Kodeksu Żywnościowego. Zaletą BRC Global Standard for Packaging & Packaging Materials jest jego wszechstronność zastosowania – zarówno w odniesieniu do opakowań żywności, jak i produktów nieżywnościowych. Celem programu jest wsparcie nawet małych producentów materiałów opakowaniowych i opakowań w zakresie spełniania wymagań prawnych oraz zapewnienie ochrony interesów konsumenta. Certyfikację w programie Global Standard for Packaging & Packaging Materials mogą przeprowadzić jedynie upoważnione przez właściciela programu BRC oraz akredytowane jednostki certyfikujące wyroby. Program Global Standard for Packaging & Packaging Materials jest programem prywatnym o zasięgu międzynarodowym.

W 2017 roku PCA udzieliło jednej akredytacji w zakresie programu Global Standard for Packaging &

Packaging Materials dla jednostki certyfikującej wyroby. Proces akredytacji składał się z oceny na miejscu, z udziałem audytora wiodącego i audytora technicznego oraz oceny w formie obserwacji działalności personelu jednostki u jej klienta.

Akredytacja jednostek certyfikujących gospodarkę leśną i łańcuch dostaw w systemie PEFC – program DAC 18

Polskie Centrum Akredytacji, w ślad za PEFC International, uwzględniło w działalności akredytacyjnej zmiany w dokumentach kryterialnych, stosowanych przy akredytacji i certyfikacji gospodarki leśnej i łańcucha dostaw. Dotychczasowy dokument nr 1 PEFC „Rewizja i procedury certyfikacji i akredytacji (Zasady ogólne)” został zastąpiony dokumentem PEFC PL 1002:2013v.2 „Procedury certyfikacji i akredytacji”. W dokumencie tym określono procedury certyfikacji i akredytacji dla potrzeb certyfikacji gospodarki leśnej i łańcucha dostaw, przyjęte do stosowania przez PEFC Polska jako wiarygodne i odpowiednie.

Dotychczasowe dokumenty: nr 2 PEFC „Szczegółowe zasady prowadzenia auditów gospodarki leśnej i weryfikacji łańcucha dostaw w polskim systemie certyfikacji leśnictwa PEFC” oraz nr 4 PEFC „Polskie kryteria

i wskaźniki trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów dla potrzeb certyfikacji lasów” zostały zastąpione dokumentem PEFC PL 1003:2012v.2 „Zrównoważona gospodarka leśna – Wymagania”. Dokument ten określa podstawę do oceny stanu gospodarki leśnej wszystkich form własności lasów w procesie certyfikacji, przez niezależny organ certyfikujący w ramach systemu PEFC oraz zawiera zdefiniowane kryteria certyfikacji zarówno dla pojedynczych obszarów leśnych, jak i poziomu regionalnego. W szczególności służą określeniu przedmiotu i zakresu auditu oraz ustaleniu zgodności stanu i prowadzenia gospodarki leśnej z wymogami systemu certyfikacji.

Polskie Centrum Akredytacji, w uzgodnieniu z PEFC Polska, określiło zakończenie okresu przejściowego dot. wdrożenia do stosowania ww. dokumentów na dzień 31 lipca 2017 r. Polityka Polskiego Centrum Akredytacji w okresie przejściowym w odniesieniu do akredytowanych lub ubiegających się o akredytację jednostek certyfikujących została podana do wiadomości zainteresowanym stronom. W 2017 r. zakończono pozytywnie oceny we wszystkich trzech jednostkach certyfikujących gospodarkę leśną i odpowiednio zmieniano ich zakresy akredytacji.

Obszar regulowany

Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów krajowego systemu oceny zgodności wyrobów budowlanych⁴ – program DAC-24

W styczniu 2017 r. PCA opublikowało oraz wdrożyło do stosowania dokument DAC-24 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność w ramach krajowego systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych”. W dokumencie podano szczegółowe wymagania akredytacyjne, które powinna spełniać jednostka certyfikująca wyroby, wnioskująca o akredytację lub rozszerzenie/uaktualnienie posiadanego zakresu akredytacji w obszarze oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych na potrzeby rozporządzenia Ministra In-

frastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym. Dokument DAC-24 opracowany przy udziale Komitetu Technicznego Specjalistycznego do spraw akredytacji jednostek oceniających zgodność wyrobów budowlanych, w zakresie regulacji krajowych, został uzgodniony z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych⁵ – program DAB-18

W lutym 2017 r. opublikowany został dokument DAB-18 „Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku” (komunikat Dyrektora PCA nr 217 z dnia 2.02.2017 r.). Dokument ten powstał we współpracy z Ministerstwem Środowiska, przedstawicielami Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska i specjalistami oceniającymi laboratoria badawcze funkcjonujące w obszarze badań emisji pola elektromagnetycznego w środowisku. Opracowanie dokumentu DAB-18 było odpowiedzią na zapotrzebowanie ogółu społeczeństwa w odniesieniu do miarodajnego potwierdzania poziomów emisji pola elektromagnetycznego z instalacji i urządzeń, które często sąsiadują z miejscami zamieszkania, jak również reakcją PCA na kontrolę NIK przeprowadzoną w 2014 r. w temacie: Postępowania administracyjne związane z budową i funkcjonowaniem stacji bazowych telefonii komórkowej. Potrzeba ujednolicenia podejścia do realizacji ww. pomiarów sygnalizowana była także przez właścicieli obiektów emitujących pole elektromagnetyczne do środowiska, umożliwiając zachowanie konkurencyjności funkcjonowania podmiotów gospodarczych na rynku. Dokument ten stanowi podstawę harmonizacji postępowania podczas ocen prowadzonych przez PCA w procesach akredytacji i nadzoru laboratoriów badających pole elektromagnetyczne emitowane do środowiska, określając wymagania specyficzne i wskazując podstawowe kryteria stosowane w tych ocenach. Uwzględniono w nim między innymi nor-

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1966)

⁵ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 Nr 25 poz. 1232); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 Nr 192 poz. 1883)

my aktualnie obowiązujące w katalogu Polskich Norm, jak również normy międzynarodowe, których ustalenia mają wpływ na realizację badań pola elektromagnetycznego w środowisku i mogą być pomocne podmiotom wnioskującym o akredytację. Efektem wdrożenia dokumentu DAB-18 było, m.in. uszczegółowienie informacji w zakresach akredytacji opisujących obszar kompetencji akredytowanego podmiotu poprzez określenie rodzajów źródeł emitujących pole elektromagnetyczne, do badania których potwierdzono kompetencje laboratorium. Opis ten umożliwi wszystkim zainteresowanym stronom łatwiejsze wyszukanie potencjalnych wykonawców badań. Okres wdrażania dokumentu DAB-18 w ocenach akredytowanych podmiotów przewidziany jest do 2 sierpnia 2018 r.

Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie – program DAN-02

PCA przygotowało nowelizację dokumentu DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie”. Nowelizacja DAN-02 była związana z obowiązkiem implementacji przez PCA wymagań dokumentu EA-2/17 M:2016 oraz potrzebą:

- przywołanych w dokumencie, mających zastosowanie aktualnych przepisów prawa;
- dostosowania wzoru zakresu akredytacji do zakresów notyfikacji umieszczanych na stronie internetowej NANDO.

Zmiany wprowadzone w dokumencie uwzględniają postanowienia:

- Ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1727 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie interoperacyjności kolei (Dz. U. 2016 poz. 254).

Termin wydania dokumentu przewidziano na pierwszą połowę 2018 r.

Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego (zmiana dot. Katalogu środków w przypadku nieprawidłowości i naruszeń) – program DAC-13

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r.⁶, PCA zaktualizowało dokument DAC-13 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego”. Zaplanowano również wprowadzenie kolejnych zmian do dokumentu DAC-13, uwzględniających inne wymagania prawne, np.: rozporządzenie Komisji

⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie rodzajów nieprawidłowości lub naruszeń przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego i minimalnych środków, jakie jednostki certyfikujące są obowiązane zastosować w przypadku stwierdzenia wystąpienia tych nieprawidłowości lub naruszeń w ramach kontroli w rolnictwie ekologicznym (Dz.U. 2016 r. poz. 777)

392/2013 (art. 92 c ust 1 dotyczący wymiany wyników ocen z Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych), Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria (Dz.U. z 2015 r., poz. 795), czy Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie rodzajów nieprawidłowości lub naruszeń przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego i minimalnych środków, jakie jednostki certyfikujące są obowiązane zastosować w przypadku stwierdzenia wystąpienia tych nieprawidłowości lub naruszeń w ramach kontroli w rolnictwie ekologicznym (Dz.U. z 2016 r., poz. 777). Zmiany te będą konsultowane w dalszych etapach z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pestycydów dla celów rolnictwa ekologicznego⁷ – program DAB-13

27 czerwca 2017 roku PCA opublikowało dokument „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym” (DAB-13). Dokument opracowano w celu harmonizacji podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin w próbkach pochodzenia roślinnego, pobranych w trakcie kontroli urzędowych w rolnictwie ekologicznym, prowadzonych przez jednostki certyfikujące, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Dokument DAB-13 powstał w wyniku współpracy Polskiego Centrum Akredytacji, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz powołanej przy PCA Grupy Eksperckiej, w skład której weszli między innymi eksperci posiadający wiedzę merytoryczną na temat badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby rolnictwa ekologicznego. Dokument ten będzie stosowany w procesach nadzoru laboratoriów, które zostały wskazane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako laboratoria urzędowe oraz w procesach akredytacji i nadzoru w przypadku labora-

toriów ubiegających się o wpisanie na listę laboratoriów urzędowych, zawartą w ww. rozporządzeniu. Wymagania określone w dokumencie DAB-13 obowiązują od 31.10.2018 r., z wyjątkiem wykazu nr 2 dot. substancji czynnych, określonego w załączniku nr 2, który obowiązuje od 31.10.2019 r.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania odpadów⁸ – program DAB-11

W związku z ustanowieniem wymagania odnośnie posiadania przez laboratoria akredytacji dla badań odpadów, co wynika z Prawa Ochrony Środowiska, oraz w związku z analizą istotnych kwestii systemowo-technicznych związanych z pobieraniem i badaniem odpadów, PCA opracowało dokument DAB-11 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pobieranie próbek i badania odpadów”, wyd. 1 z dnia 08.01.2018 r. Podstawowymi celami badania odpadów są: kwalifikacja odpadu na składowisko (istotny jest kod odpadu z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów Dz. U. z 2014 poz. 1923), decyzja czy odpad jest niebezpieczny lub przekwalifikowanie odpadu z niebezpiecznego na inny niż niebezpieczny, decyzja o sposobie zagospodarowania odpadów (np. rekultywacja, przyrodnicze wykorzystanie, odzysk energii – spalanie czy współspalanie, recykling, gospodarcze wykorzystanie odpadów), utrata statusu odpadu oraz badanie interwencyjne, mające na celu ustalenie, z jakim odpadem mamy do czynienia. Zagrożeniami związanymi z odpadami, dla których konieczne jest przeprowadzenie badań interwencyjnych są m.in. skażenie gleby oraz skażenie wód. Dokument DAB-11 ma na celu harmonizację podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących pobieranie próbek odpadów i badania chemiczne, biologiczne, mikrobiologiczne oraz badania właściwości fizycznych odpadów w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025, z uwzględnieniem mających zastosowanie przepisów prawnych. Wymagania dotyczą laboratoriów ubiegających się o akredytację i/lub akredytowanych w zakresie pobierania próbek i badania odpadów, które w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, powinny być akredytowane. W prace nad dokumentem zaangażowana była Grupa Ekspercka składająca się z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Głównego

⁷ Ustawa z dnia 25.06.2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 497)

⁸ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz.21)

Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, przedstawicieli akredytowanych podmiotów (w tym jednostek naukowo-badawczych), auditorów technicznych PCA oceniających pobieranie próbek i badania odpadów oraz pracowników PCA.

Wymagania określone w dokumencie DAB-11 zostały uzgodnione z Ministerstwem Środowiska i będą stosowane w procesach akredytacji i nadzoru laboratoriów badawczych wykonujących pobieranie próbek i badania odpadów, od dnia 09.04.2018 r.

Akredytacja laboratoriów wykonujących badania materiału roślinnego⁹ – program DAB-12

W 2017 r., PCA, w porozumieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz we współpracy z Grupą Ekspercką do Spraw Akredytacji Laboratoriów Urzędowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontynuowało prace nad opracowaniem dokumentu DAB-12 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania materiału roślinnego”. Celem opracowania dokumentu była harmonizacja podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych należących do struktur Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Założeniem programu jest wskazanie wytycznych European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO) do stosowania przez laboratoria badawcze w powiązaniu z wymaganiami normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025. Takie podejście zapewni również harmonizację w odniesieniu do stosowania wymagań sektorowych przez laboratoria wykonujące badania materiału roślinnego. Jednocześnie w opracowywanym programie uwzględnione zostaną aspekty harmonizacji działalności laboratoriów wynikające z uwarunkowań krajowych. Termin zakończenia prac przewidziano na drugą połowę 2018 r.

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby w zakresie Integrowanej Produkcji Roślin¹⁰ – program DAC-23

W wyniku współpracy z Głównym Inspektorem Nasiennictwa i Ochrony Roślin, a także Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, PCA podjęło się opracowania dokumentu

harmonizującego podejście do ocen jednostek certyfikujących wyroby w zakresie integrowanej produkcji roślin – DAC-23 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie integrowanej produkcji roślin”. Dyrektor PCA powołał Komitet Techniczny Specjalistyczny do spraw akredytacji jednostek certyfikujących wyroby w obszarze integrowanej produkcji roślin, który na spotkaniu w dniu 13 marca 2017 r. opracował założenia do ww. dokumentu. Komitet składa się z przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektoratu Nasiennictwa i Ochrony Roślin, Wojewódzkich Inspektoratów Nasiennictwa i Ochrony Roślin, jednostek certyfikujących, reprezentantów środowisk naukowych oraz producentów integrowanej produkcji roślin. Dokument DAC-23 harmonizuje podejście w obszarze mających zastosowanie przepisów prawnych, w tym także tych dotyczących pobierania próbek, oceny ryzyka w zakresie typowania badanych produktów na obecność pozostałości środków ochrony roślin, zapisów z oceny spełnienia wymagań, a także częstotliwości prowadzenia przez jednostkę certyfikującą wyroby nadzoru nad udzieloną certyfikacją. Wydanie dokumentu przewidziano na pierwsze półrocze 2018 r.

1.2.2 Nowelizacje norm zawierających ogólne i dodatkowe wymagania akredytacyjne; nowe normy zawierające dodatkowe wymagania

ISO/IEC 17021-2:2016 Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania – Część 2: Wymagania dotyczące kompetencji do auditowania i certyfikacji systemów zarządzania środowiskowego

W związku z opublikowaniem normy PN-EN ISO/IEC 17021-2:2016 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania – Część 2: Wymagania dotyczące kompetencji do auditowania i certyfikacji systemów zarządzania środowiskowego”, PCA opublikowało komunikat nt. zasad uwzględniania zmienionych wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego w procesach

⁹ Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2016 r. poz. 2041) oraz Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2012 r. poz. 1512)

¹⁰ Ustawa o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r (Dz. U. z 2017 r. poz. 50)

akredytacji i nadzoru. Zmianę wymagań wprowadzono zgodnie z rezolucją IAF nr 2016-14, wskazującą okres przejściowy dla wdrożenia normy PN-EN ISO/IEC 17021-2:2016 przez akredytowane jednostki certyfikujące w tym obszarze, tj. do dnia 31.12.2018 r. PCA planuje rozpoczęcie prowadzenia ocen akredytowanych podmiotów od 1 stycznia 2018 r.

ISO/IEC 17021-3:2017 Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania – Część 3: Wymagania dotyczące kompetencji do auditowania i certyfikacji systemów zarządzania jakością

W związku z opublikowaniem normy PN-EN ISO/IEC 17021-3:2017 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania – Część 3: Wymagania dotyczące kompetencji do auditowania i certyfikacji systemów zarządzania jakością”, PCA opublikowało informację nt. zasad uwzględniania zmienionych wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego w procesach akredytacji i nadzoru. Zmianę wymagań wprowadzono zgodnie z rezolucją IAF nr 2017-17, wskazującą okres przejściowy dla wdrożenia normy PN-EN ISO/IEC 17021-3:2017 przez akredyto-

wane jednostki certyfikujące w tym obszarze, tj. do dnia 31.03.2019 r. PCA planuje rozpoczęcie prowadzenia ocen akredytowanych podmiotów od 1 kwietnia 2018 r.

ISO/IEC 17025 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących

Po opublikowaniu w dniu 30.11.2017 r. normy ISO/IEC 17025:2017 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, PCA, w oparciu o rezolucje ILAC (Resolution GA 20.15) oraz EA (Resolution 2016 (38) 23) ustalające okres przejściowy na wdrożenie do stosowania wymagań znowelizowanej normy wynoszący 3 lata od daty jej opublikowania, określiło zasady akredytacji i nadzoru laboratoriów badawczych i wzorcujących w okresie przejściowym. Przyjęte zasady zostały podane do wiadomości zainteresowanym stronom. Jednocześnie w PCA przystąpiono do przygotowania procesu wdrożenia wymagań wydania 3. normy ISO/IEC 17025 w działalności akredytacyjnej, w tym, szkolenia personelu wewnętrznego i auditorów zewnętrznych (blisko 400 osób), tłumaczenia normy na język polski oraz przygotowania cyklu szkoleń informacyjnych dla akredytowanych podmiotów w systemie szkoleń e-learningowym.

“Dostosowanie działalności PCA do wymagań wynikających z wielostronnych międzynarodowych porozumień podstawą międzynarodowego uznawania wyników akredytowanych przez PCA jednostek oceniających zgodność”

”

1.2.3 Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC

Dokumenty dotyczące działalności jednostek oceniających zgodność

IAF MD 19:2016 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący auditu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe)

Dokument IAF MD 19 dotyczący auditu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe) jest obowiązkowy do zastosowania przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania. Został on uwzględniony w nowelizacji dokumentu DACS-01 (wydanie 4.) i jest stosowany, jako kryterium oceny kompetencji jednostek certyfikujących systemy zarządzania.

EA-3/13 Dokument EA dotyczący stosowania normy ISO/IEC 17021-1 w certyfikacji systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

PCA przetłumaczyło i opublikowało na swojej stronie internetowej polską wersję językową dokumentu EA-3/13 M:2016 dotyczącego zastosowania normy ISO/IEC 17021-1 w certyfikacji systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (Documentation the Application of ISO/IEC 17021-1 for the Certification of Occupational Health and Safety Management Systems – OH&SMS). Dokument ten jest obligatoryjny do stosowania przez akredytowane i ubiegające się o akredytację jednostki certyfikujące systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Termin wdrożenia wymagań akredytacyjnych tego dokumentu został ustalony na 20.06.2019 r. PCA podało w Komunikacie nr 229 zasady dotyczące uwzględnienia ww. wymagań akredytacyjnych. Od 1 stycznia 2018 r. PCA planuje rozpoczęcie ocen w procesach akredytacji i nadzoru jednostek certyfikujących systemy zarządzania w ww. obszarze, z uwzględnieniem wymagań dokumentu EA-3/13 M:2016.

EA-4/09 Akredytacja laboratoriów badań sensorycznych

PCA włączyło do wymagań akredytacyjnych znowelizowany dokument EA-4/09 G:2017 „Akredytacja laboratoriów badań sensorycznych”, opublikowany przez European co-operation for Accreditation (EA). Zgodnie z kategorią nadaną przez EA, EA-4/09 G:2017 jest dokumentem interpretacyjnym, technicznym/doradczym dla jednostek oceniających zgodność i ma charakter wytycznych. Dokument podaje szczegółowe wytyczne dotyczące interpretacji PN-EN ISO/IEC 17025 dla laboratoriów stosujących obiektywne metody sensoryczne. W wydanym komunikacie poinformowano o charakterze zmian w dokumencie (aktualizacja norm mających zastosowanie w badaniach sensorycznych, przywołanych w załączniku B do dokumentu) oraz wskazano, że po upływie terminu wdrożenia do stosowania (14 lutego 2018 r.), Polskie Centrum Akredytacji będzie uwzględniać dokument EA-4/09 G: 2017, w ramach prowadzonych ocen laboratoriów badawczych wykonujących badania sensoryczne, w procesach akredytacji i nadzoru.

EA-7/04 Zgodność z prawem jako część akredytowanej certyfikacji w odniesieniu do ISO 14001:2015

W działalności akredytacyjnej związanej z oceną kompetencji jednostek certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego PCA uwzględniło konieczność stosowania przez te jednostki w trakcie auditów prowadzonych dla celów potwierdzenia zgodności systemu zarządzania środowiskowego z wersją normy ISO 14001:2015, postanowień dokumentu EA-7/04, wyd. 02 z kwietnia 2010 r. (oryginał dokumentu wydanie 2007, Revision 2).

PCA poinformowało zainteresowane strony, że akredytowane przez PCA jednostki certyfikujące systemy zarządzania środowiskowego są zobowiązane do uwzględnienia postanowień tego dokumentu w swoich systemach zarządzania, tak aby zapewnić prowadzenie auditów z ich uwzględnieniem (od 15.03.2018 r. audyty prowadzone przez jednostki certyfikujące powinny uwzględniać wymagania wersji normy ISO 14001:2015).

Dokumenty dotyczące polityk i procedur PCA

IAF ML2: 2016 Ogólne zasady stosowania znaku IAF MLA

W 2017 roku zostało wdrożone nowe wydanie dokumentu IAF ML 2:2016 „Ogólne zasady stosowania znaku IAF MLA” wraz ze zmienionym wzorem umowy licencyjnej i sublicencyjnej. W następstwie tego, PCA podpisało z IAF nową umowę licencyjną, a zainteresowane akredytowane jednostki umowy sublicencyjne z PCA odnośnie stosowania połączonych znaków IAF MLA. Zgodnie z IAF ML2 połączony znak IAF MLA może być stosowany przez jednostki tylko na akredytowanych certyfikatach, których zakres objęty jest podzakresem IAF MLA. Dzięki nim, przedsiębiorcy w sposób łatwy mogą zidentyfikować, że certyfikat został wydany pod akredytacją określonej jednostki akredytującej, będącej sygnatariuszem IAF MLA w danym zakresie.

ILAC R7: 05/2015 Zasady stosowania znaku ILAC MRA

Zgodnie z postanowieniami dokumentu ILAC R7:05/2015 wycofany został obowiązek zawierania umów sublicencyjnych dot. stosowania znaku ILAC MRA. Na mocy kontraktu zawartego z PCA oraz postanowień dokumentu DA-02 akredytowane laboratoria badawcze, medyczne i wzorcowe oraz jednostki inspekcyjne mogą powoływać się na status PCA jako sygnatariusza ILAC MRA, poprzez stosowanie połączonego znaku ILAC MRA na zasadach określonych w dokumencie ILAC-R7 „Zasady stosowania znaku ILAC MRA”. Wszystkim wyżej wymienionym akredytowanym podmiotom udostępniony został znak ILAC MRA na portalu klienta IBOK do stosowania razem z symbolem akredytacji. Dla klientów przygotowana została również instrukcja zawierająca ogólne zasady i przykłady, jak stosować połączony symbol w pełnych rozmiarach oraz w kilku wersjach pomniejszonych.

IAF MD 17:2015 Obserwacje w akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania

Dokument obowiązkowy IAF MD 17:2015 był podstawą do nowelizacji przez PCA programu akredytacji DACS-01 oraz harmonogramów ocen akredytowanych jednostek oceniających zgodność. Dokument ten określa wymagania dot. prowadzenia procesu akredytacji i nad-

zoru nad udzieloną akredytacją, w szczególności prowadzenia obserwacji auditów systemu zarządzania dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania. Obserwacje w programach QMS, EMS, BHP/OHSAS prowadzone będą w oparciu o nowy podział działalności gospodarczej na klastry oraz o nowe kody krytyczne IAF. Wszystkie kody IAF (grupy działalności gospodarczej stosowane w zakresach akredytacji) zostały pogrupowane w klastry techniczne (przy uwzględnieniu mających zastosowanie przepisów i aspektów technicznych procesów oraz wynikających z nich kompetencji wymaganych od zespołu auditującego jednostek) odpowiednie dla celów certyfikacji QMS, EMS i BHP/OHSAS. Dla każdego klastra technicznego zidentyfikowane zostały kody krytyczne, istotne z punktu widzenia konieczności przeprowadzenia obserwacji przez jednostkę akredytującą w obszarze działalności objętej kodem krytycznym, jako stanowiącej obszar charakteryzujący się dużą złożonością i zwiększonym ryzykiem.

Dokument IAF MD 17:2015 opisuje również warunki przeprowadzania przez jednostkę akredytującą obserwacji oraz zasady wyboru auditów do obserwacji. Wprowadzone zostało również wymaganie oceny wszystkich kodów IAF w całym zakresie udzielonej akredytacji, w każdym programie certyfikacji systemu zarządzania: QMS, EMS, BHP/OHSAS oraz w obszarach technicznych/kategoriach wskazanych w pozostałych programach certyfikacji. Wymaganie to dotyczy całego cyklu akredytacji.

IAF MD 20:2016 Ogólne wymagania dla auditorów jednostek akredytujących: Zastosowanie do ISO/IEC 17011

PCA dostosowuje procedury zarządzania do dokumentu IAF MD 20:2016 „Generic Competence for AB Assessors: Application to ISO/IEC 17011”, którego pełne wdrożenie nastąpi do 25 maja 2018 r. zgodnie z wymaganiami IAF. Wymagania kompetencyjne dla auditorów jednostki akredytującej, wskazane w IAF MD 20 są w dużej mierze uwzględnione w dotychczasowym podejściu do zarządzania auditorami. W 2017 r. udoskonalony został proces monitorowania auditorów, w szczególności obserwacji, dzięki którym dokonywane są oceny postępowania auditorów w oparciu o kryteria kompetencyjne wyspecyfikowane w dokumencie IAF MD 20, stosowane w zależności od wykonywanych zadań. Działania doskonalące w obszarze zarządzania auditorami będą kontynuowane.

1.3 Aktualizacja polityk ogólnych i procedur akredytacji jednostek oceniających zgodność

DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji

PCA uaktualniło i wdrożyło do stosowania znowelizowane wydanie 4. dokumentu DA-11 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji”. Najważniejsze zmiany wprowadzone w dokumencie DA-11 dotyczą:

- implementacji wymagań dokumentu EA-2/17 M:2016;
- aktualizacji przywołanych przepisów prawnych;
- określenia zasad przy wyborze norm akredytacyjnych;
- uszczegółowienia zapisów podawanych w zakresach akredytacji do celów notyfikacji;
- określania wymagań i zobowiązań dla jednostki oceniającej zgodność odnośnie listy specyfikacji technicznych w przypadku, gdy w zakresie akredytacji do celów notyfikacji nie wskazano takich specyfikacji;
- uszczegółowienia zasady nadzoru nad akredytowaną jednostką notyfikowaną.

Zmiany wprowadzone w nowym wydaniu dokumentu weszły w życie z dniem 6.01.2018 r.

DA-02 Zasady stosowania symboli akredytacji PCA

Symbole akredytacji wydawane są przez PCA, w celu posługiwania się nimi przez akredytowane podmioty dla wykazania statusu posiadanej akredytacji. PCA, podążając za rezolucją IAF 2016-17, poinformowało Komunikatem PCA nr 220, że w celu uznawania dokumentów certyfikacyjnych systemów zarządzania jako objętych akredytacją przyjmuje się, że muszą one zawierać symbol akredytacji lub tekstowe powołanie na akredytację, zgodnie z zasadami wskazanymi w dokumencie DA-02. Zgodnie z komunikatem, do 6 listopada 2019 roku jednostki certyfikujące zostały zobowiązane do zamieszczenia symboli akredytacji na certyfikatach, tam gdzie to właściwe. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek klienta, dopuszcza się odstępianie od konieczności powołania się na akredytację na dokumencie

certyfikacyjnym za zgodą akredytowanej jednostki certyfikującej oraz PCA.

DACS-01 Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania

PCA dokonało uaktualnienia programu akredytacji jednostek certyfikujących DACS-01. Znowelizowane postanowienia programu przedstawiono w wydaniu 5. dokumentu. Wprowadzone zmiany obejmują między innymi, zmianę specyficznych wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy QMS i EMS oraz PEFC. W wydaniu 5. dokumentu DACS-01 uwzględniono również wymagania zawarte w dokumentach obowiązkowych organizacji międzynarodowych:

- IAF MD 17:2015;
- EA 3/13 M: 2016;
- oraz IAF ID 13:2017.

Ponadto program DACS-01 wydanie 5. obejmuje rozszerzenie działalności akredytacyjnej PCA o obszar certyfikacji systemu bezpieczeństwa żywności FSSC 22000.

DAVE-01 Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS. Wymagania szczegółowe

PCA przygotowało nowelizację programu akredytacji DAVE-01 dla weryfikatorów środowiskowych EMAS, wynikające z nowelizacji normy zawierającej wymagania akredytacyjne. W związku ze zmianami dyspozycji rozporządzenia EMAS, nowelizacja dokumentu będzie kontynuowana z uwzględnieniem aktualnych wymagań ww. przepisu prawa.

DAVG-01 Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych

W 2017 roku PCA dwukrotnie znowelizowało program akredytacji DAVG-01. Wydanie 6. ww. dokumentu, o którym poinformowano komunikatem nr 219, zawie-

rało zmiany podyktowane koniecznością uwzględnienia przez akredytowanych weryfikatorów GHG wieloletowych weryfikacji w instalacji, tak aby umożliwić PCA obserwację pełnej weryfikacji.

Druga nowelizacja dokumentu DAVG-01 (wydanie 7.), wynikała z rozszerzenia działalności akredytacyjnej o obszar oceny zgodności właściwy dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego.

DAN-03 Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 2014/68/UE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2014/29/UE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych

Polskie Centrum Akredytacji uaktualniło i wdrożyło wydanie 3. dokumentu DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 2014/68/UE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2014/29/UE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”. Najważniejsze zmiany wprowadzone w doku-

mentcie DAN-03 dotyczą:

- implementacji wymagań dokumentu EA-2/17 M:2016;
- ujednolicenia zapisów dot. nazw procedur oceny zgodności;
- aktualizacji przywołanych przepisów prawnych;
- wskazania preferowanych norm akredytacyjnych zgodnie z dokumentem DA-11;
- zobowiązania jednostki oceniającej zgodność do określania i udokumentowania spełnienia wymagań kompetencyjnych przez personel zatwierdzający instrukcje technologiczne wykonywania połączeń nierozłącznych;
- wprowadzenia zapisu o zobowiązaniu jednostki oceniającej zgodność do prowadzenia i udostępniania Listy specyfikacji technicznych w przypadku, gdy w zakresie akredytacji nie wskazano takich specyfikacji.

Zmiany wprowadzone w nowym wydaniu ww. dokumentu wchodzi w życie z dniem 6.01.2018 r. i będą stosowane w akredytacji i nadzorze akredytowanych jednostek oceniających zgodność.

1.4 Udzielanie akredytacji nowym podmiotom, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami oraz zmiany w zakresie udzielonych akredytacji zgodnie z wnioskami podmiotów

PCA prowadzi procesy akredytacji i nadzoru nad następującymi jednostkami:

- laboratoriami: badawczymi, wzorującymi, medycznymi;
- jednostkami certyfikującymi: wyroby, systemy zarządzania, osoby;
- jednostkami inspekcyjnymi;
- weryfikatorami: EMAS, GHG;
- organizatorami badań biegłości.

PCA, działając na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarki oraz zgodnie z Planem działalności na rok 2017, pozytywnie zaopiniowanym przez ministra właściwego ds. gospodarki, osiągnęło w 2017 roku cele

wyrażone w formie mierników w postaci liczby ważnych akredytacji i średniego czasu trwania procesu akredytacji.

Liczba ważnych akredytacji:

- planowana wartość miernika – 1570
- osiągnięta wartość miernika – 1575

Średni czas trwania procesu akredytacji:

- planowana wartość miernika < 10 miesięcy
 - osiągnięta wartość miernika = 9 miesięcy
- 11 miesięcy dla wszystkich wniosków o akredytację 9 miesięcy, z wyłączeniem procesów, dla których klient

wnioskował o wydłużenie terminów proceduralnych.

W 2017 roku nastąpił wzrost liczby akredytowanych podmiotów, który wynikał z rosnącego zapotrzebowania na wyniki akredytowanych usług ocen zgodności, a tym samym większego zainteresowania akredytacją ze strony jednostek oceniających zgodność.

PCA, sprawując w 2017 r. nadzór nad wszystkimi 1550 akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, przeprowadziło oceny w nadzorze w tych podmiotach, uwzględniając przy tym zmiany w zakresach udzielonych akredytacji, na wniosek podmiotów oraz zmiany wprowadzone w wymaganiach akredytacyjnych, w poniższych obszarach.

Obszar regulowany

Akredytacja laboratoriów wykonujących testy urządzeń radiologicznych¹¹

W 2017 roku PCA zakończyło proces oceny kompetencji akredytowanych laboratoriów badawczych (41 akredytowanych podmiotów), z uwzględnieniem wymagań programu akredytacji DAB-09 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych” wydanie 3 z dnia 08.03.2016 r. Jednocześnie, w związku z ogłoszeniem tekstów jednolitych dwóch aktów prawnych: Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 3 kwietnia 2017 r. oraz Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2017 r.¹² przystąpiono w PCA do kolejnej nowelizacji dokumentu DAB-09.

Akredytacja laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne (uwzględniająca postanowienia Decyzji Ramowej Rady 2009/905/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r.)

PCA, po opracowaniu wspólnie z Ministerstwem Spra-

wiedliwości i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji dokumentu DAB-10 „Akredytacja laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne” i wdrożeniu ww. programu do stosowania w procesach akredytacji i nadzoru akredytowanych laboratoriów, kontynuowało w 2017 r. realizację ocen w nadzorze akredytowanych laboratoriów wykonujących badania genetyczne i badania daktyloskopijne (linii papilarnych) dla potrzeb kryminalistyki i sądownictwa. Do 31.12.2017 r. ocenie z uwzględnieniem wymagań programu akredytacji DAB-10 poddano wszystkie 29 akredytowanych laboratoriów badawczych.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych¹³

PCA ustanowiło okres przejściowy do 2 sierpnia 2018 r., dla wdrożenia do stosowania dokumentu DAB-18 „Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku” w ocenach akredytowanych laboratoriów. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w bazie akredytowanych podmiotów figurowało 70 laboratoriów badawczych. Od dnia opublikowania dokumentu DAB-18 do zakończenia okresu sprawozdawczego dokonano uaktualnienia zakresów akredytacji laboratoriów w obszarze kompetencji do pomiarów pola elektromagnetycznego u 37 akredytowanych laboratoriów badawczych. Pozostałe laboratoria będą poddane ocenom w 2018 r.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania gazów odlotowych¹⁴

30.05.2016 r. został opublikowany znowelizowany dokument DAB-08 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary emisji gazów lub pyłów do powietrza ze źródeł stacjonarnych”. Nowe wydanie doku-

¹¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 listopada 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej (Dz. U. 2015 poz. 2040)

¹² Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej (Dz.U. 2017 poz. 884), oraz Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo atomowe (Dz.U. 2017 poz. 576)

¹³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 Nr 25 poz.1232); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 Nr 192 poz. 1883)

¹⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz.U. z 2014 r. poz. 1542)

“

Poszerzona i zaktualizowana oferta akredytacji usług w zakresie oceny zgodności – konstruktywny wpływ na rzecz rozwoju gospodarki

”

mentu związane jest z dostosowaniem wymagań stosowanych w procesach akredytacji i nadzoru do aktualnych przepisów prawa, funkcjonujących w obszarze pomiarów emisji ze źródeł stacjonarnych, a w szczególności Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r.¹⁵, które w swoich regulacjach dostosowuje prawodawstwo polskie do prawa Unii Europejskiej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r.¹⁶). W celu harmonizacji podejścia do ocen kompetencji laboratoriów badawczych w obszarze objętym wymaganiami dokumentu DAB-08, w załączniku do dokumentu zaproponowany został projekt opisu zakresu akredytacji laboratorium. W związku z wejściem w życie nowelizowanego dokumentu DAB-08, rok 2017 poświęcony był aktualizacjom zakresów akredytacji laboratoriów. Na dzień 31.12.2017 r. w obszarze badań emisji ze źródeł stacjonarnych funkcjonowało 81 laboratoriów, z których 80 aktualnie ma zakresy akredytacji opisane zgodnie z wymaganiami dokumentu DAB-08. Proces aktualizacji opisów zakresów akredytacji zostanie zakończony w pierwszym kwartale 2018 r.

Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów homologacji – Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1137 z późn. zm.)

PCA, po opracowaniu wspólnie z Transportowym Dozorem Technicznym dokumentu DAB-14 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność ubiegających się o uprawnienie Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego do działań w obszarze homologacji” i jego opublikowaniu w grudniu 2016 r., wdrożyło ww. program akredytacji w nadzorze akredytowanych podmiotów, realizowanych w 2017 r. Program określa ramy dla akredytacji w obszarze badań i inspekcji uwzględniając wymagania przepisów prawnych i inne uwarunkowania wynikające z norm akredytacyjnych dla laboratoriów badawczych – PN-EN ISO/IEC 17025 i jednostek inspekcyjnych – PN-EN ISO/IEC 17020. Do 31.12.2017 r. akredytację w ww. obszarze uzyskały 3 jednostki inspekcyjne i 6 laboratoriów badawczych.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz.U. z 2014 r. poz. 1542)

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.Ur. UE L 334 z 17.12.2010)

Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów krajowego systemu oceny zgodności wyrobów budowlanych¹⁷

Oceny w nadzorze akredytowanych jednostek certyfikujących wyroby w ramach krajowego systemu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, obejmowały rozszerzenie/uaktualnienie zakresu akredytacji jednostek w odniesieniu do wymagań programu akredytacji DAC-24. Potwierdzenie kompetencji jednostek certyfikujących w tym obszarze umożliwiło producentom wyrobów budowlanych przeprowadzenie, wymaganego prawem, procesu oceny zgodności wyrobów oraz legalne wprowadzanie do obrotu wyrobów budowlanych. W 2017 r. PCA przeprowadziło oceny z uwzględnieniem wymagań dokumentu DAC-24 we wszystkich 21 akredytowanych w tym obszarze jednostkach certyfikujących.

Obszar dobrowolny

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS (ISO 9001:2015) i EMS (ISO 14001:2015)

W 2017 r. PCA kontynuowało proces uaktualnienia zakresów akredytacji w obszarach systemów zarządzania jakością (QMS) i systemów zarządzania środowiskowego (EMS) w odniesieniu do nowych wydań norm PN-EN ISO 9001:2015 i PN-EN ISO 14001:2015. Prowadzono oceny akredytowanych podmiotów, w celu potwierdzenia kompetencji do certyfikacji według nowych wydań norm. Planowany termin zakończenia wszystkich ocen jednostek certyfikujących QMS i EMS z zastosowaniem ww. wymagań upływa 14.09.2018 r. Realizowane działania są prowadzone w związku z opublikowaniem nowego wydania norm PN-EN ISO 9001 „System Zarządzania Jakością” i PN-EN ISO 14001 „System Zarządzania Środowiskowego” oraz ustaleniem

przez Zgromadzenie Ogólne IAF trzyletniego okresu przejściowego.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS MED (ISO 13485:2016)

PCA kontynuowało także proces uaktualnienia zakresów akredytacji w programie QMS MED w odniesieniu do nowego wydania normy PN-EN ISO 13485:2016-04. Przeprowadzono 2 oceny w siedzibie (przy 4 akredytowanych podmiotach), w wyniku których potwierdzono kompetencje jednostek do prowadzenia certyfikacji wg ww. normy. Planowanym terminem zakończenia wszystkich ocen jest 28.02.2019 r.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS w produkcji bezpośrednich materiałów opakowaniowych produktów leczniczych (PN-EN ISO 15378:2015-12)

PCA zakończyło oceny na miejscu oraz potwierdziło kompetencje w odniesieniu do znowelizowanych wymagań normy PN-EN ISO 15378:2015-12 we wszystkich akredytowanych jednostkach certyfikujących systemy zarządzania, które posiadały ten obszar w swoim zakresie (łącznie 2).

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania wg programu PEFC PL 1002: 2013v.2 Procedury certyfikacji i akredytacji; PEFC PL 1003:2012v.2 Zrównoważona gospodarka leśna – Wymagania – DAC-18

Zgodnie z ustaleniami z PEFC Polska, w 2017 roku PCA potwierdziło kompetencje w odniesieniu do znowelizowanych wymagań norm PEFC „PL 1002:2013 v.2 – Procedury certyfikacji i akredytacji” i PEFC PL 1003:2012 v.2 „Zrównoważona gospodarka leśna – wymagania”. Wszystkie akredytowane w tym obszarze podmioty (3) mają odpowiednio znowelizowane zakresy akredytacji.

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1966)

Obszar dyrektyw

Akredytacja do celów notyfikacji w obszarze Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/426 w sprawie urządzeń spalających paliwa gazowe oraz uchylenia dyrektywy 2009/142/WE

Jednostki posiadające akredytacje do celów notyfikacji w obszarze dyrektywy 2009/142/WE prowadzące ocenę zgodności w zakresie urządzeń spalających paliwa gazowe, w związku ze zmianą mających zastosowanie przepisów prawa, są zobligowane do dostosowania swojej działalności do wymagań rozporządzenia (UE) 2016/426 w terminie do 21 kwietnia 2018 r. Uaktualnienie dokumentu DA-11 dało możliwość akredytowanym jednostkom notyfikowanym wnioskowanie o potwierdzenie kompetencji z uwzględnieniem wymagań rozporządzenia (UE) 2016/426. W 2017 r. PCA potwierdziło kompetencje jednej z dwóch akredytowanych w ww. obszarze jednostek notyfikowanych.

Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie

PCA wdrożyło w ocenach kompetencji jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji w obszarze dyrektywy 2008/57/WE wymagania programu akredytacji DAN-02.

Ocenie poddano wszystkie akredytowane w tym obszarze jednostki oceniające zgodność (6 jednostek certyfikujących wyroby i 4 jednostki certyfikujące systemy). Ponadto PCA udzieliło jednej akredytacji jednostce certyfikującej wyroby.

Normy zawierające wymagania akredytacyjne i dodatkowe wymagania

ISO/IEC 17021-1:2015 – Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audyty i certyfikacje systemów zarządzania – Część 1 – Wymagania

PCA zakończyło oceny na miejscu oraz potwierdziło kompetencje w odniesieniu do znowelizowanych wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015-09 we

wszystkich akredytowanych jednostkach certyfikujących systemy zarządzania (łącznie 39). Zrealizowane działania wynikają z rezolucji IAF nr 2014-12, ustalającej 15.06.2017 r. jako ostateczny termin wdrożenia normy ISO/IEC 17021-1:2015 przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania.

ISO/IEC 27006:2015 Technika informatyczna – Techniki bezpieczeństwa – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji

PCA zakończyło oceny na miejscu oraz potwierdziło kompetencje w odniesieniu do znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 27006:2015 we wszystkich akredytowanych jednostkach certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji (łącznie 7). Zrealizowane działania wynikają z rezolucji IAF nr 2015-12, ustalającej 30.09.2017 r. jako ostateczny termin wdrożenia normy ISO/IEC 27006:2015 przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Dokumenty EA, ILAC, IAF dotyczące działalności CAB

IAF MD 5:2015 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący ustalania czasu auditu systemów zarządzania jakością i systemów zarządzania środowiskowego

PCA zakończyło oceny skuteczności wdrożenia znowelizowanych wymagań dokumentu obowiązkowego IAF MD 5:2015. Ocenę przeprowadzono w 39. akredytowanych jednostkach certyfikujących systemy zarządzania, których dokument dotyczy.

IAF MD 19:2016 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący auditu i certyfikacji systemów zarządzania organizacją wielooddziałowych (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe)

PCA wdrożyło do stosowania w ocenach kompetencji akredytowanych jednostek certyfikujących znowelizowane dyspozycje programu akredytacji DACS-01 uwzględniające postanowienia dokumentu IAF MD 19. W 2017 r. poddano ocenie, z uwzględnieniem ww. wymagań, 34 z 41 akredytowanych jednostek certyfikujących.

Poniższa tabela przedstawia liczbę ważnych akredytacji oraz stan realizacji procesów akredytacji i nadzoru przeprowadzonych przez PCA w 2017 roku:

	RAZEM	laboratoria badawcze	laboratoria wzorujące	laboratoria medyczne	organizatorzy badań biegłości	jednostki certyfikujące wyroby	jednostki certyfikujące systemy	jednostki certyfikujące osoby	jednostki inspekcyjne	weryfikatorzy EMAS	weryfikatorzy GHG
WAŻNYCH AKREDYTACJI NA KONIEC ROKU	1575	1249	131	12	5	84	40	15	22	10	7
Złożonych wniosków o akredytację	58	33	9	2	1	5	4	1	2	0	1
Złożonych wniosków w nadzorze (łącznie), w tym:	1914	1530	108	24	2	146	48	14	20	14	8
wniosków o rozszerzenie	831	636	58	9	1	81	21	4	8	10	3
wniosków o uaktualnienie	1132	971	27	16	0	77	18	7	15	1	0
wniosków o przeniesienie	35	33	2	0	0	0	0	0	0	0	0
wniosków o przedłużenie	528	433	46	0	1	21	11	5	3	4	4
Udzielonych akredytacji	59	40	9	1	0	2	2	0	3	2	0
Akredytacje zawieszone w całości - na dzień 31.12.2017	7	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Akredytacje cofnięte	27	23	0	0	0	1	1	0	1	0	1
Przerwane procesy akredytacji	5	3	0	0	0	0	1	0	1	0	0
PROCESY AKREDYTACJI:											
wizytacji wstępnych	20	19	0	0	0	1	0	0	0	0	0
przeglądów dokumentacji	58	35	9	2	1	6	3	1	1	0	0
ocen na miejscu	56	38	8	1	0	4	1	1	2	1	0
obserwacji (prowadzonych osobno)	4	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0
PROCESY NADZORU:											
ocen na miejscu	1529 *	1241	108	12	5	119	55	21	24	15	8
obserwacji (prowadzonych osobno)	231 *	0	0	0	0	98	98	16	4	5	12
przeglądów dokumentacji	377 *	253	32	0	0	68	19	6	1	1	1

* Wartość „Razem” nie jest sumą dla poszczególnych rodzajów akredytacji, ponieważ ocena połączona dwóch lub więcej akredytacji jest zarejestrowana pod jednym kodem oceny.

Jednym z zadań PCA jest prowadzenie „działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowania szkoleń i prowadzenia działalności wydawniczej”¹⁸. Realizowanie rzetelnej polityki informacyjnej, kierowanej zarówno do klientów, konsumentów, jak i innych zainteresowanych stron to jeden z priorytetów w działalności PCA. Rozpowszechnianie informacji jest wielopłaszczyznowe i odbywa się przede wszystkim poprzez działalność szkoleniową, działalność wydawniczą oraz współpracę z mediami. Mając na celu wypracowanie aktywnej i rzetelnej polityki informacyjnej, PCA stara się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, którymi są obecni i potencjalni klienci PCA, auditorzy, eksperci, przed-

stawiciele administracji rządowej, jak również konsumenci, czyli ogół społeczeństwa.

W 2017 roku, w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej, zadania realizowane były w oparciu o zdefiniowane priorytety strategiczne i zaplanowane cele:

- zwiększenie zaufania stron zainteresowanych do akredytacji udzielanych przez PCA;
- zapewnienie dostępu do aktualnej wiedzy z zakresu funkcjonowania jednostek oceniających zgodność;
- wzmocnienie świadomości na temat korzyści z akredytacji;
- wzmocnienie pozytywnego wizerunku PCA.

2.1 Wzbogacenie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie

Do ważnych wydarzeń służących rozpowszechnianiu szeroko rozumianej wiedzy nt. akredytacji zaliczyć należy spotkania z przedstawicielami poszczególnych branż podczas konferencji, seminariów, czy sympozjów. W 2017 roku przedstawiciele PCA uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez zainteresowane strony, jak również PCA było inicjatorem własnych wydarzeń informacyjno-promocyjnych.

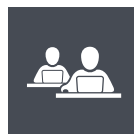
Udział przedstawicieli PCA w zewnętrznych konferencjach i sympozjach

Konferencja naukowo-szkoleniowa „Perspektywy rozwoju laboratoriów badawczych”

W dniach 9 i 10 marca 2017 roku PCA wzięło udział w II konferencji naukowo-szkoleniowej „Perspektywy rozwoju laboratoriów badawczych”. Celem

konferencji, zorganizowanej przez czasopismo Laboratorium–Przegląd Ogólnopolski, we współpracy z Poznańskim Parkiem Naukowo-Technologicznym (PPNT) była wymiana wiedzy oraz doświadczeń wśród profesjonalistów pracujących na co dzień w branży laboratoryjnej. Wydarzenie dedykowane było specjalistom działającym na różnych polach – od chemii, przez biotechnologię po badania medyczne i środowiskowe. Przedstawiciele PCA, w ramach panelu dotyczącego zarządzania jakością przedstawili prezentację „Zarządzanie działalnością laboratoryjną w rozumieniu dyspozycji nowelizowanej normy ISO/IEC 17025”, na którą złożyły się cztery części: struktura znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 17025; organizacja i zarządzanie zasobami; procesy i ich elementy; działania dotyczące ryzyka i możliwości w rozumieniu dyspozycji nowelizowanej normy ISO/IEC 17025.

¹⁸ Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1398).

Seminarium PCA podczas targów EuroLab

Temat nowelizacji normy ISO/ IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” był również tematem przewodnim seminarium, które Polskie Centrum Akredytacji przygotowało dla uczestników 19. Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab (29-31.03.2017, Warszawa). Targi EuroLab to specjalistyczne wydarzenie o charakterze biznesowo-naukowym, skierowane do branży laboratoryjnej, powstające przy współpracy merytorycznej ośrodków naukowo-badawczych z całej Polski. Jest miejscem promocji najnowszych rozwiązań i technologii przeznaczonych dla laboratoriów, jak również niezastąpionym źródłem informacji i opinii o najnowocześniejszych trendach w badaniach, metodach i technikach badawczych. PCA jest obecne od wielu

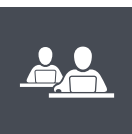
lat na targach EuroLab i w ramach aktywnego uczestnictwa szerzy wiedzę na temat akredytacji. Podczas swojego seminarium pracownicy PCA omówili planowane kierunki i zakres zmian wymagań normy, w tym: harmonogram nowelizacji i wdrożenia normy, przyjętą – nową strukturę wymagań oraz zakres postanowień podstawowych rozdziałów normy. Zwrócono szczególną uwagę na zmiany w wymaganiach odnoszące się do struktury (organizacji) laboratorium, udokumentowania systemu zarządzania i jego projektowania przy uwzględnieniu dwóch możliwych opcji. Podkreślono potrzebę podejmowania przez laboratorium działań dotyczących ryzyka i możliwości, zmienionej strategii zapewnienia spójności pomiarowej oraz przedstawiania stwierdzeń zgodności/ niezgodności wyników z określonymi wymaganiami.

Międzynarodowa konferencja ETICS

Dyrektor PCA Lucyna Olborska wzięła udział w IV Międzynarodowej Konferencji ETICS, zorganizowanej przez Stowarzyszenie na Rzecz Systemów Ociepleń (Ożarów Mazowiecki, 11–12.05.2017 r.). Konferencja dedykowana była polskiej branży ociepleń i chemii budowlanej, w związku z jubileuszem sześćdziesięciolecia technologii ociepleń środowiskowych. Przedmiotem dyskusji uczestników były rosnące wymagania stawiane budownictwu oraz perspektywy dalszego rozwoju branży – jednej z najsilniejszych w Europie. Dyrektor PCA, w wystąpieniu, pt. „Akredytacja, jako potwierdzenie kompetencji laboratoriów”, omówiła w jaki sposób akredytacja zapewnia zaufanie do budownictwa w Polsce i na świecie, przedstawiła wymagania akredytacyjne dla laboratoriów badawczych w sektorze budownictwa oraz strukturę akredytowanych przez PCA laboratoriów badawczych w sektorze budownictwa. Podczas konferencji podkreślono, że akredytacja, obok norm i oceny zgodności, jest powszechnie uznanym i akceptowanym narzędziem wspierającym branżę budowlaną, właścicieli budynków i inne podmioty działające w tym obszarze, począwszy od wykonawców robót budowlanych i producentów, poprzez projektantów i architektów, na konstruktorach czy inżynierach budownictwa skończywszy.

Tadeusz Matras, kierownik Biura ds. Akredytacji, PCA

PCA patronem honorowym sympozjum „Metrologia w systemach zarządzania”

PCA objęło patronatem honorowym 8. Sympozjum – METROLOGIA W SYSTEMACH ZARZĄDZANIA, pt. „Metrologia podstawą systemu oceny zgodności”, organizowanego przez Klub POLSKIE FORUM ISO 9000 (Kielce, 04–06 października 2017 roku). Celem sympozjum było doskonalenie wiedzy o procesie spełnienia wymagań metrologicznych w systemach zarządzania oraz poznanie wymagań związanych z nowymi regulacjami prawnymi, współcześnie niezbędnych w praktycznych zastosowaniach. Jednym z punktów programu była prezentacja Polskiego Centrum Akredytacji pt. „Zasada podejmowania decyzji w działalności laboratoriów wg znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 17025”, która złożyła się na dwuczęściową sesję poprowadzoną wspólnie z Polskim Komitetem Normalizacyjnym i Głównym Urzędem Miar. Przedstawiciel PCA, w swoim wystąpieniu, omówił jedną z istotniejszych zmian w znowelizowanej normie ISO/IEC 17025, dotyczącą przedstawiania stwierdzeń zgodności otrzymanych wyników badań z wymaganiami, przy uwzględnieniu zasady podejmowania decyzji, w tym: definicji zasady podejmowania decyzji w znowelizowanej normie ISO/IEC 17025; zasady podejmowania decyzji wg Przewodnika ISO/IEC Guide 98-4; przykładów przedstawiania stwierdzeń zgodności z uwzględnieniem zasady podejmowania decyzji, podanych w przepisach prawa.

Konferencje organizowane przez PCA

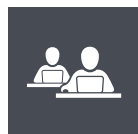
Konferencja z okazji Światowego Dnia Akredytacji „Accreditation – Delivering Confidence in Construction and the Built Environment”

PCA było organizatorem konferencji pt. „Akredytacja: zapewnienie zaufania do sektora infrastruktury i budownictwa”, która odbyła się 13 listopada br. w Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Wydarzenie związane było z obchodzonym Światowym Dniem Akredytacji, ustanowionym przez IAF i ILAC, w celu propagowania wiedzy na temat roli i znaczenia akredytacji

dla zapewnienia swobodnego przepływu towarów i usług między państwami. W 2017 roku przyświecało mu hasło dotyczące sektora infrastruktury i budownictwa. W konferencji uczestniczyło 150 osób, w tym: dyrektorzy i kierownicy urzędów centralnych, przedstawiciele najwyższego kierownictwa akredytowanych jednostek oceniających zgodność, przedstawiciele Rady ds. Akredytacji, członkowie nowo powołanego Komitetu Technicznego Specjalistycznego ds. Budownictwa oraz pracownicy Polskiego Centrum Akredytacji. Ministerstwo Rozwoju reprezentowali: Zastępca Dyrektora Departamentu Jednostek Nadzorowanych i Podległych oraz Zastępca Dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych. Podczas konferencji, dyrektor PCA Lucyna Olborska oficjalnie wręczyła powołania dla członków nowo powołanego Komitetu Technicznego Specjalistycznego ds. Budownictwa, którego celem jest zapewnienie wsparcia eksperckiego w prowadzeniu działalności akredytacyjnej w obszarze szeroko rozumianego budownictwa i infrastruktury.

Na program konferencji złożyły się, m.in. prezentacje:

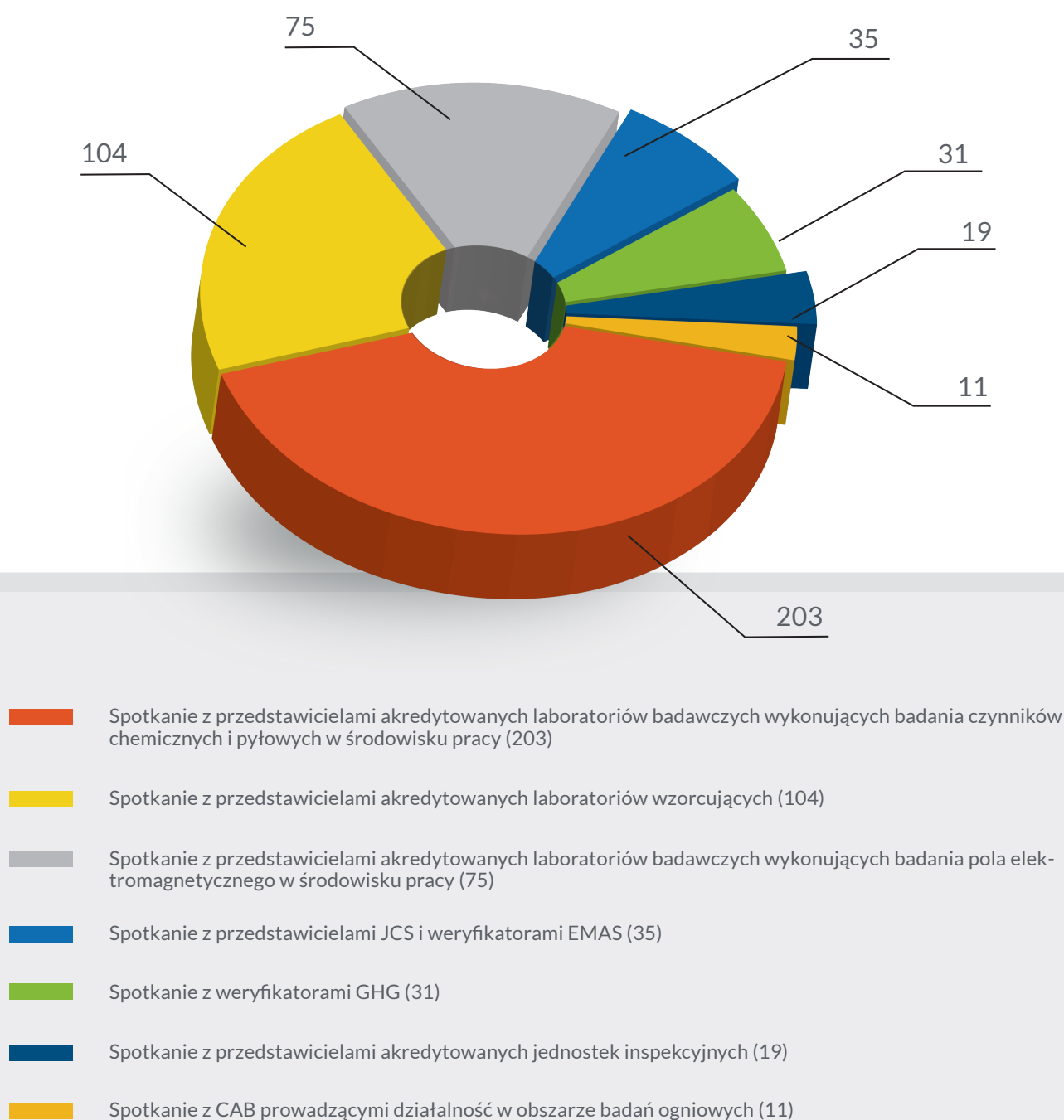
- „Działalność akredytacyjna PCA w obszarze infrastruktury i budownictwa” (Andrzej Kober, kierownik Działu Akredytacji Badań Mechanicznych w Polskim Centrum Akredytacji);
- „Rola i zadania jednostek notyfikowanych oraz Urzędu Transportu Kolejowego w pracach związanych z projektowaniem, budową i oddaniem do użytkowania kolei dużych prędkości” (Ignacy Góra, Prezes Urzędu Transportu Kolejowego);
- „Badania i ocena zgodności infrastruktury specjalnej – drogi szybkiego ruchu i nawierzchnie portów lotniczych” (Adam Poświata, główny specjalista badawczo-techniczny w Instytucie Technicznym Wojsk Lotniczych, członek Izby Inżynierów Budownictwa, auditor Polskiego Centrum Akredytacji);
- „Alternatywne źródła energii szansą na poprawę środowiska oraz rozwój jednostek oceniających zgodność” (Patryk Chaja, koordynator ds. prac badawczo-rozwojowych w Centrum Badawczym PAN „Konwersja Energii i Źródła Odnawialne” w Jabłonie).

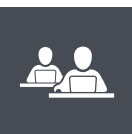

Organizacja seminariów i spotkań z klientami

W 2017 roku PCA zorganizowało 7 spotkań z przedstawicielami jednostek oceniających zgodność, w których łącznie wzięło udział ponad 478 osób.

Spotkania PCA z jednostkami oceniającymi zgodność wg obszarów
(liczba osób)

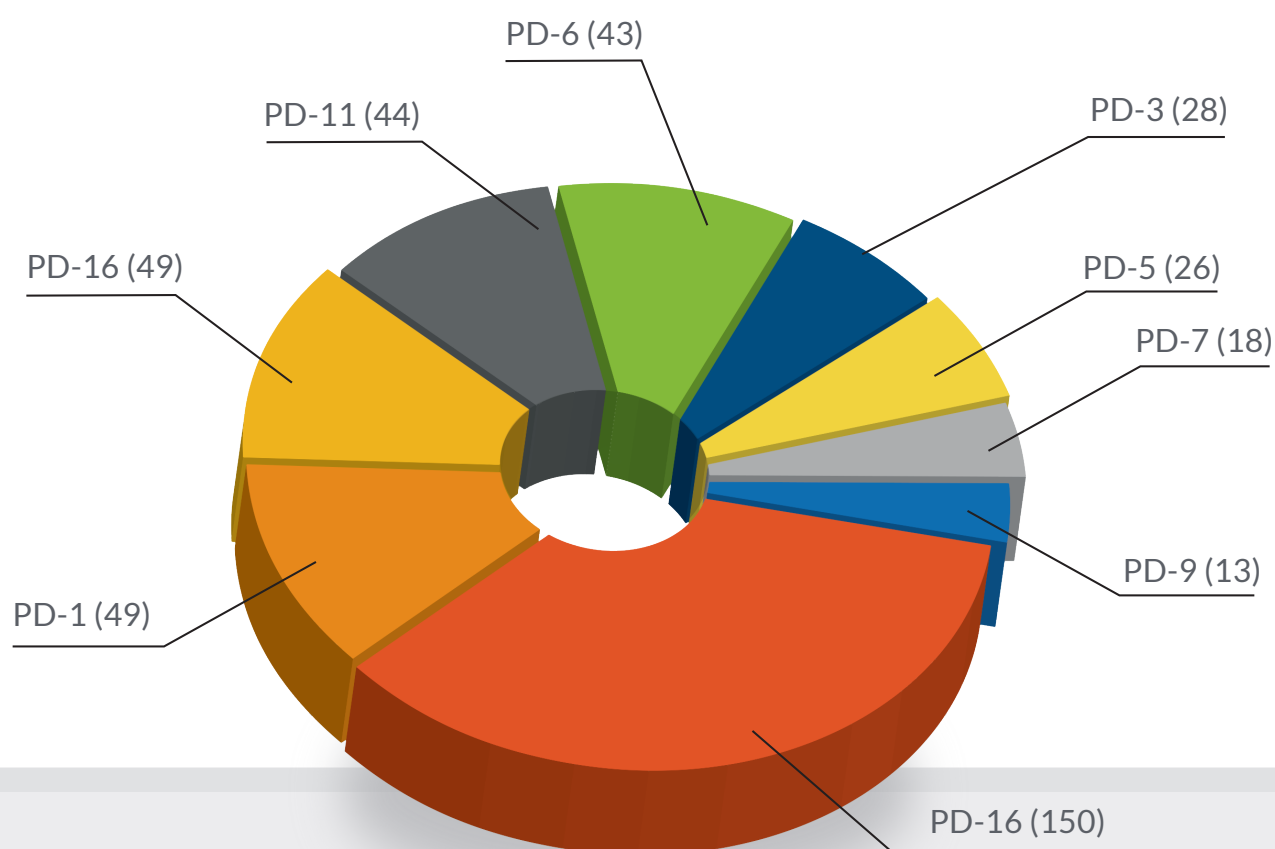

Szkolenia otwarte

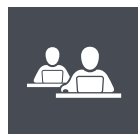
W 2017 r. PCA przeprowadziło 22 szkolenia otwarte, w których uczestniczyło 420 osób.

Szkolenia otwarte – liczba uczestników wg kodu szkolenia

Wykaz tematyczny szkoleń:

- PD-1** System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości i kierownika technicznego.
- PD-3** Droga do akredytacji. Podstawowe elementy oceny PCA. Procedura akredytacji.
- PD-5** Wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17020: 2012 z elementami auditu wewnętrznego.
- PD-6** System zarządzania w jednostce certyfikującej wyroby wg normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013.
- PD-7** Szkolenie dla auditorów PCA prowadzących ocenę wg normy PN-EN ISO/IEC 17025.
- PD-9** Szkolenie dla auditorów wiodących PCA.
- PD-11** Doskonalenie systemu zarządzania w jednostce certyfikującej systemy zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17021:2011.
- PD-15** Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach.
- PD-16** Nowelizacja normy ISO/IEC 17025. Kierunki zmian wymagań.

Szkolenia dla auditorów

Jednym z priorytetów PCA jest zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych pracowników o specjalistycznej wiedzy, a także dbanie o rozwój ich kompetencji. Dla zapewnienia większej skuteczności w tym zakresie, w 2017 roku wdrożyliśmy zmodyfikowany system monitorowania podległego nam personelu. Jest to niezwykle istotne ze względu na wymagane zaufanie do wyników oceny zgodności oraz uznanie PCA, jako kompetentnego, bezstronnego i wiarygodnego partnera. W tym celu organizujemy szkolenia dla auditorów i ekspertów oraz regularnie prowadzimy obserwacje podczas wykonywania przez nich pracy. Wszystkie zebrane informacje i wnioski wykorzystywane są jako materiał roboczy, a następnie włączane do zakresu szkoleniowego, dedykowanego auditorom i ekspertom. Dzięki temu auditujący personel PCA stale uzupełnia wiedzę, podnosi swoje kompetencje i doskonali swoje umiejętności. Skuteczną formą szkolenia okazały się też aktywne warsztaty, mające na celu nie tylko doskonalenie, ale też harmonizację pracy auditorów, w szczególności w odniesieniu do technik auditowania, komunikacji oraz sposobu nadzoru nad pracą ekspertów. Koncepcja ta została zastosowana w szkoleniach, w odniesieniu do personelu angażowanego do oceny laboratoriów oraz jednostek certyfikujących wyroby i systemy zarządzania.

W 2017 r. PCA przeprowadziło 29 szkoleń wewnętrznych dla auditorów, w których uczestniczyły 542 osoby.

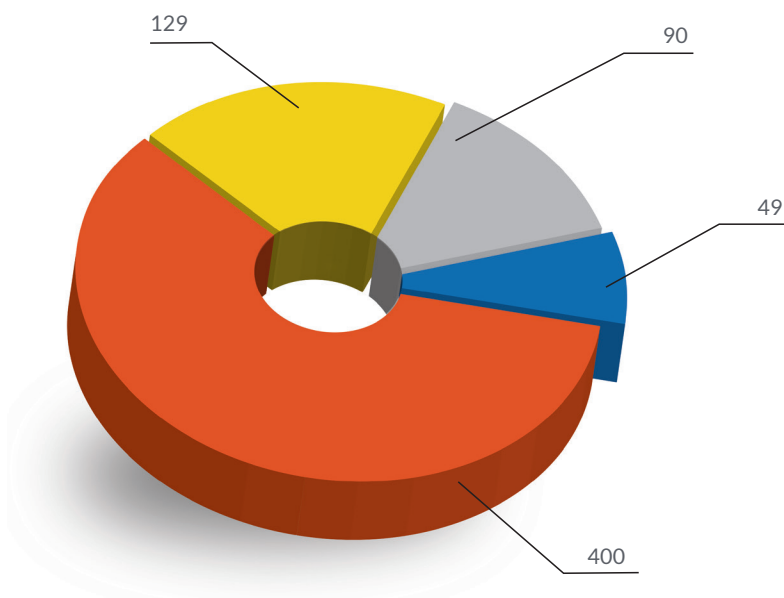
Szkolenia dotyczyły m.in. następujących obszarów:

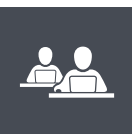
- badań emisji pola elektromagnetycznego w środowisku pracy i środowisku ogólnym;
- badań czynników szkodliwych w środowisku pracy;
- badań kryminalistycznych;
- badań próbek środowiskowych: wody, ścieków, gleby, nawozów oraz paliw;
- produkcji rolnej oraz przetwórstwa żywności;
- laboratoriów chemicznych badających czynniki szkodliwe w środowisku pracy;
- badań mikrobiologicznych żywności i wody;
- zastosowania statystycznych metod analizy danych w PT/ILC wg ISO 13528:2015;
- badania odpadów;
- badania odporności na działanie czynników środowiskowych;
- badania pestycydów dla celów rolnictwa ekologicznego;
- certyfikacji systemów zarządzania i weryfikatorów EMAS;
- certyfikacji wyrobów i inspekcji.

Szkolenia dla auditorów

(liczba uczestników)

- Obszar akredytacji laboratoriów (400)
- Obszar akredytacji inspekcji, certyfikacji wyrobów i osób (129)
- Obszar akredytacji wzorcowań (90)
- Obszar akredytacji weryfikacji i certyfikacji systemów zarządzania (49)

Współpraca z wyższymi uczelniami

W 2017 r. Polskie Centrum Akredytacji wspólnie z Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowało szkolenia otwarte:

- Spójność pomiarowa w badaniach chemicznych.
- Szacowanie niepewności pomiaru w praktyce chemicznych laboratoriów badawczych.

Szkolenia były przeznaczone dla personelu technicznego chemicznych laboratoriów badawczych, zajmującego się opracowaniem i walidacją oraz

wdrażaniem metod badawczych, zainteresowanych szczególnie praktycznymi aspektami zapewniania spójności pomiarowej w badaniach chemicznych oraz szacowaniem niepewności pomiaru w badaniach chemicznych. Na szkolenia złożyły się: wykłady przedstawicieli Polskiego Centrum Akredytacji na temat systemu zarządzania oraz zajęcia praktyczne realizowane w laboratoriach badawczych Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych UW, prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę naukową UW. Ogółem w spotkaniach uczestniczyły 74 osoby.

2.2 Wzmocnienie zaufania do akredytacji jako narzędzia potwierdzającego kompetencje jednostek oceniających zgodność oraz podniesienie świadomości na temat roli i znaczenia akredytacji, w tym korzyści wynikających z porozumień o wzajemnym uznawaniu EA MLA, ILAC MRA, IAF MLA; budowanie i utrzymywanie pozytywnego wizerunku PCA w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym jako organizacji wiarygodnej i kompetentnej

Współpraca z organami administracji państwowej

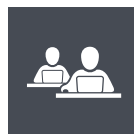
Współpraca Polskiego Centrum Akredytacji z organami administracji państwowej to działalność stanowiąca jeden z istotnych priorytetów funkcjonowania PCA jako krajowej jednostki akredytującej. Współpraca ta wiąże się z akredytacją przez PCA jednostek oceniających zgodność, wykorzystywanych przez organy administracji państwowej, do:

- wsparcia wdrażania prawodawstwa europejskiego i krajowego poprzez wykorzystanie „wyrażonej oceny” potwierdzającej zgodność z normami i powszechnie akceptowanymi wymaganiami;
- kwalifikowania dostawców towarów i usług, szczególnie na rynku zamówień publicznych i upraszczania zamówień poprzez zapewnienie zaufania do podejmowanych decyzji;
- stymulowania handlu i wzrostu gospodarczego poprzez wykorzystanie wiarygodnych danych;

- zmniejszania biurokracji poprzez eliminację szeregu obowiązków administracyjnych;
- ograniczania kosztów i wymaganych zasobów, poprzez zmniejszanie potrzeby zaangażowania przez organy administracji państwowej własnego specjalistycznego personelu do przeprowadzania ocen oraz unikania powielania audytów.

Akredytacja realizowana w ramach współpracy PCA z organami administracji państwowej stanowi istotny wkład PCA w rozwój gospodarczy kraju poprzez eliminowanie technicznych barier w handlu oraz zapewnienie ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie, bezpieczeństwo czy ochrona środowiska.

Podstawowym obszarem współpracy PCA z organami administracji państwowej, w 2017 pozostawał obszar akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji. W tym obszarze PCA współpracowało z:

- Ministerstwem Rozwoju;
- Ministerstwem Cyfryzacji;
- Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa;
- Urzędem Transportu Kolejowego;

jako organami autoryzującymi i notyfikującymi jednostki oceniające zgodność, posiadające dedykowaną akredytację do celów notyfikacji. Akredytacja ta jest podstawą do określenia i potwierdzenia zakresu kompetencji jednostki jako notyfikowanej.

W powyższym obszarze PCA, w uzgodnieniu z organami administracji państwowej i pozostałymi zainteresowanymi stronami, opracowało i uzgodniło:

- wydanie 4. polityki DA-11 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji”;
- wydanie 3. dokumentu DAN-01 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność do działalności objętej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)”;
- wydanie 3. dokumentu DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/UE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we wspólnocie”;
- wydanie 3. dokumentu DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 2014/68/UE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2014/29/UE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”.

Ponadto w 2017 r.:

- w bezpośredniej współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa, PCA opracowało i uzgodniło dokument DAC-24 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność w ramach krajowych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych”, stanowiący nowy program akredytacji ww. jednostek;
- współpraca PCA z Ministerstwem Środowiska owocowała opracowaniem i uzgodnieniem dwóch nowych programów akredytacji:
 - DAB-11 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pobieranie próbek i badania odpadów”
 - DAB-18 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pól elektromagnetycz-

nych w środowisku”;

- na potrzeby oceny zgodności w obszarze regulowanym, właściwym dla Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, PCA rozszerzyło zakres działalności akredytacyjnej o akredytację weryfikatorów planów monitorowania i raportów dot. CO₂ ze statków;
- w obszarze oceny zgodności właściwym dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, współpraca PCA z Ministerstwem umożliwiła podjęcie prac nad nowymi i uaktualnienie dotychczasowych programów akredytacji:
 - DAB-12 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania materiału roślinnego”
 - DAB-13 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego”
 - DAC-23 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie integrowanej produkcji roślin”.

Powyższe programy akredytacji, uwzględniając mające zastosowanie wymagania przepisów prawa, pozwalają właściwym organom administracji państwowej na bezpośrednie wykorzystanie wyników akredytowanej działalności, w obszarach, których wymagania sektorowe są uwzględniane w programach.

PCA aktywnie współpracowało z Ministerstwem Rozwoju przy opracowaniu projektu ustawy o systemach homologacji typu i nadzoru rynku silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, która w zakresie swojej regulacji służy wykonaniu Rozporządzenia PEiR (UE) 2016/1628 z 14.09.2016 r. w sprawie wymogów dotyczących granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach. Do projektu ustawy wprowadzono wymóg posiadania, przez służbę techniczną, certyfikatu akredytacji wydanego zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, dla jednostki inspekcyjnej lub laboratorium badawczego, którego zakres będzie podstawą do zakresu wyznaczenia.

PCA kontynuowało także współpracę z: Ministerstwem Cyfryzacji w obszarze projektu związanego z akredytacją jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w obszarze „Krajowego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych realizowanego w odniesieniu do wymagań serii norm ISO/IEC 15408, zwanych jako Common Criteria”, a także nawiązało współpracę z Ministerstwem w obszarze projektu „Strategia UE ws. Cyberbezpieczeństwa” oraz w zakresie projektu ustawy o ochronie danych osobowych, w związku z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

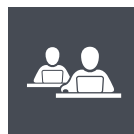
Istotnym wydarzeniem było też podpisanie 15 grudnia 2017 r. przez Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji i Prezesa Głównego Urzędu Miar porozumienia dotyczącego współpracy obu instytucji. Wynikało to z potrzeby wzmocnienia powiązań pomiędzy akredytacją a metrologią oraz koordynacji działalności obu instytucji na rzecz krajowego i międzynarodowego systemu miar i systemu oceny zgodności. Porozumienie kontynuuje wcześniej podjętą współpracę i zobowiązuje do współdziałania w nowym, dynamicznie zmieniającym się otoczeniu akredytacji

i metrologii. Porozumienie określa obszary współpracy wskazując: wymianę informacji, harmonizację funkcjonujących i przyszłych polityk, dążenie do zapewnienia rzetelnych wyników pomiarów, spójnych z Międzynarodowym Układem Jednostek Miar (SI), realizowanie zadań na rzecz systemu oceny zgodności oraz krajowego systemu akredytacji, w tym udział w procesach ocen kompetencji laboratoriów. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Publikowanie informacji na stronie internetowej PCA oraz zewnętrznych portalach nt. akredytacji, w tym prowadzenie wykazów akredytowanych podmiotów

Podstawowym źródłem informacji o działaniach PCA jest strona internetowa – www.pca.gov.pl. Zamieszczając na stronie dokumenty zawierające wymagania akredytacyjne, wzory formularzy i wniosków, obowiązujące akty prawne, wyniki przeprowadzonych kontroli, zapowiedzi wydarzeń, informacje dotyczące współpracy z innymi organizacjami, ogłoszenia przetargowe, informacje o realizowanych działaniach informacyjno-promocyjnych, a także wykazy akredytowanych podmiotów – PCA realizuje kolejne zadanie wynikające z ustawy tj. „*prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność*”.¹⁹ Strona zawiera kilkanaście, na bieżąco aktualizowa-

¹⁹ Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1398).

nych podstron, pogrupowanych w działy tematyczne, systematycznie rozwijanych i poszerzanych o nowe elementy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, prowadzony jest również Biuletyn Informacji Publicznej – BIP (www.pca.gov.pl/bip). W ramach BIP publikowane są informacje określone w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

Udostępnianie informacji na temat możliwości udziału laboratoriów w badaniach biegłości

Wymagania PCA dotyczące uczestnictwa laboratoriów w PT/ILC przedstawione są w dokumencie DA-05 „Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości”. Zgodnie z jego postanowieniami:

- Laboratoria są zobowiązane do przekazywania sprawozdań z uczestnictwa w PT/ILC zgodnie z wymaganiami podanymi w DA-05.
- W wypadku nie uczestniczenia w PT/ILC laboratorium jest zobowiązane określić i stosować alternatywne metody zapewnienia jakości wyników i potwierdzania swojej biegłości.
- W trakcie każdej oceny na miejscu auditorzy będą oceniać realizację wymagań DA-05 w laboratorium.
- Szczególnie laboratorium musi wyjaśnić brak uczestnictwa w PT/ILC w wypadku dostępności odpowiednich dla jego działalności programów.

W procesie akredytacji realizowanym zgodnie z wymaganiami normy ISO/IEC 17011 laboratorium jest zobowiązane wykazać swoje kompetencje w odniesieniu do wymagań normy ISO/IEC 17025. PCA działa zgodnie z wymaganiami normy 17011 i wymaga od laboratoriów wnioskujących o akredytację i akredytowanych przedstawienia dowodów kompetencji.

Badania biegłości, zgodnie z definicją podaną w PN-EN ISO/IEC 17043, są postrzegane jako jedno z najskuteczniejszych narzędzi pomagających laboratorium wykazać ich kompetencje jednostce akredytującej lub innym stronom trzecim. Ten podstawowy cel badania biegłości ma znaczący element edukacyjny. Badania biegłości umożliwiają laboratorium monitorowanie realizacji badań. Dzięki temu mogą być zidentyfikowane długoterminowe trendy oraz rozważone wszelkie niezbędne działania korygujące lub zapobiegawcze.

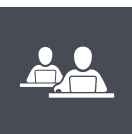
Wychodząc naprzeciw potrzebom laboratoriów, PCA na swojej stronie internetowej wskazuje kierunki poszukiwań możliwych źródeł badań biegłości, bądź też publikuje konkretne programy badań biegłości. W 2017 roku PCA opublikowało informacje o sześciu dostępnych programach badań biegłości oferowanych przez akredytowanych organizatorów badań biegłości. Programy te dotyczyły, między innymi, pomiarów natężenia oświetlenia elektrycznego na stanowiskach pracy, badań chemicznych i właściwości fizycznych powietrza w środowisku pracy, pomiarów wielkości elektrycznych, badań fizykochemicznych paliw, badań fizykochemicznych odpadów oraz pobierania próbek paliw.

Opracowywanie i publikacja wydawnictw PCA

Uzupełnieniem informacji ze strony internetowej są broszury informacyjne, „Sprawozdanie z działalności PCA” oraz wydawany dwa razy w roku biuletyn „PCA Info – wydarzenia, opinie, perspektywy”. Wydawnictwa te skierowane są do klientów i potencjalnych klientów, auditorów, przedstawicieli środowisk naukowych i rządowych oraz do innych zainteresowanych stron. Głównym celem tych publikacji jest szeroko pojęte informowanie o zadaniach realizowanych przez PCA. Zwłaszcza biuletyn informacyjny – PCA Info – stanowi forum wymiany doświadczeń i poglądów ekspertów PCA w obszarze tematów merytorycznych dotyczących realizowanych zadań. Biuletyn rozsyłany jest do bibliotek, co wynika z ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych. W 2017 roku opublikowano dwa wydania biuletynu. Tematami przewodnimi poszczególnych numerów były:

- nr 15/2017 – system zarządzania w laboratoriach w związku z nową edycją normy ISO/IEC 17025;
- nr 16/2017 – konferencja z okazji Światowego Dnia Akredytacji pt. „Akredytacja – zapewnienie zaufania do sektora infrastruktury i budownictwa”.

Publikacje PCA wydawane są w miarę zaistniałych potrzeb i kolportowane nieodpłatnie na spotkaniach z klientami, auditorami, podczas seminariów, konferencji oraz targów. Niektóre broszury i ulotki mają swój odpowiednik w wersji angielskiej. Są one dostępne również jako wydanie cyfrowe, na stronie internetowej PCA.

Współpraca z redakcjami dzienników ogólnopolskich i pism branżowych

Celem współpracy z mediami (ogólnopolskimi i branżowymi) jest informowanie społeczeństwa o korzyściach z akredytacji, propagowanie wiedzy przydatnej dla przedsiębiorców i konsumentów, jak również kreowanie wizerunku PCA jako instytucji dbającej o interesy swoich klientów. Wśród tematów najczęściej podejmowanych przez PCA w mediach w 2017 roku były między innymi:

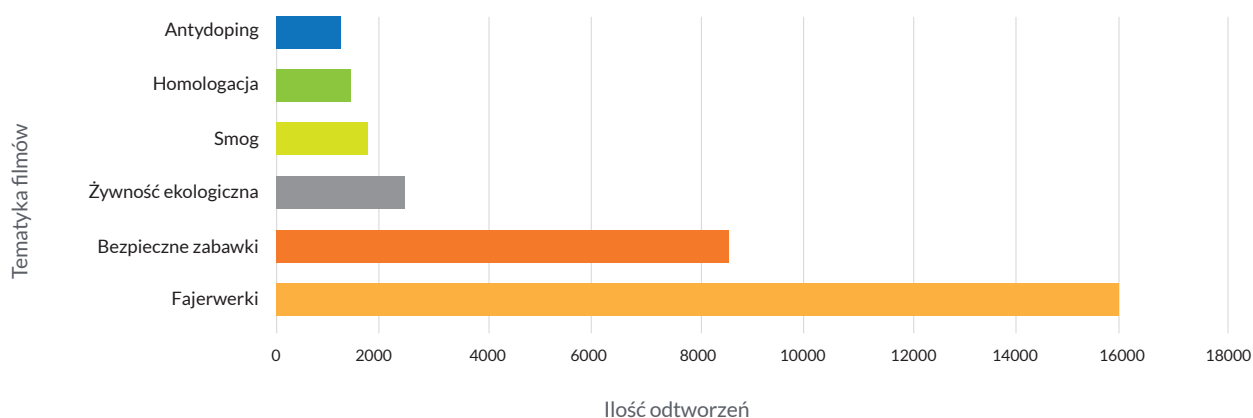
- planowana nowelizacja normy ISO/IEC 17025, zawierająca wymagania dotyczące ogólnych kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących;
- tematyka Światowego Dnia Akredytacji omawiająca rolę akredytacji w zapewnieniu zaufania do sektora infrastruktury i budownictwa;
- problematyka poruszana podczas organizowanych przez PCA debat eksperckich;
- tematyka zrealizowanych na zlecenie PCA materiałów wideo publikowanych na kanałach PCA oraz na zewnętrznych portalach informacyjnych;
- relacje z wydarzeń, w których w ramach prowadzonych paneli wzięli udział przedstawiciele PCA;
- rola akredytacji w zapewnieniu jakości w przemyśle rolno-spożywczym;
- działalność akredytacyjna PCA, w wymiarze krajowym i międzynarodowym.

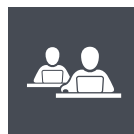
W 2017 roku PCA współpracowało z ogólnopolskimi i branżowymi mediami takimi jak: Laboratorium – Przegląd Ogólnopolski, Problemy Jakości, LAB – laboratoria, aparatura, badania, Fakty – Magazyn Gospodarczy (w tym dodatek: „Systemy zarządzania jakością”), Agencja Informacyjna ISBNews, a także magazynem pokładowym PLL LOT „Kaleidoscope”.

Współpraca z agencjami informacyjnymi

Realizacja materiałów wideo

Mając na uwadze ułatwienie komunikacji z potencjalnymi klientami PCA, ale też dotarcie z informacjami do jak najszerszej grupy odbiorców, PCA rozpoczęło współpracę z agencjami informacyjnymi. Przygotowane zostały materiały wideo, które nie tylko pokazały jak szeroki zakres działań obejmuje akredytacja udzielana przez PCA, ale też udowodniły, że indywidualny konsument korzysta w sposób pośredni z akredytowanych wyników oceny zgodności. Poprzez taką formę przekazu informacje – dla przeciętnego obywatela zawite i niezrozumiałe – stały się przystępne i łatwe w odbiorze. Celem PCA było także przedstawienie potrzeby funkcjonowania akredytowanych jednostek oceny zgodności i ich pozytywnego wpływu na jakość usług i produktów dla konsumenta. Łącznie ukazało się dziesięć kilkuminutowych filmów. Każde nagranie dotyczyło innego zagadnienia, jednak wszystkie miały wspólny mianownik – temat akredytacji. Zrealizowane relacje newsowe poświęcone były, m.in. tematyce smogu, certyfikacji żywności ekologicznej, bezpieczeństwa zabawek, homologacji pojazdów, antydopingu w sporcie, tematyce dot. wyrobów pirotechnicznych, budownictwa i infrastruktury, a także działalności laboratoriów medycznych, gdzie główną rolę odgrywają jednostki oraz laboratoria akredytowane przez PCA. Wszystkie filmy zamieszczone są na naszych kanałach w mediach społecznościowych, na stronie internetowej, a także opublikowane były na stronach agencji informacyjnych. Poniższy wykres pokazuje filmy, które cieszyły się największą popularnością.

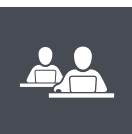
Debaty eksperckie

Obok filmów tematycznych PCA zrealizowało, we współpracy z Informacyjnym Serwisem Biznesowym, krótkie relacje z organizowanych przez PCA debat. Celem debat było budowanie świadomości na temat rezultatów i korzyści, jakie dostarcza akredytacja, wzmacnianie wizerunku PCA jako eksperta w dziedzinie akredytacji oraz uzupełnianie wiedzy na temat akredytacji. Debaty, realizowane we współpracy z Centrum im. Adama Smitha w Warszawie, pod patronatem medialnym agencji informacyjnej ISBnews, były cyklicznym wydarzeniem, dedykowanym tematyce akredytacji w poszczególnych branżach.

- **Debata dotycząca branży laboratoryjnej** – (23.03.2017 r.) – pierwsza debata dotyczyła branży laboratoryjnej. Celem spotkania była dyskusja na temat znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 17025, z punktu widzenia zadań, jakie stoją przed laboratoriami posiadającymi wdrożony system zarządzania, przy jego dostosowaniu do znowelizowanych wymagań. Dotyczy to około 1,4 tys. laboratoriów badawczych i wzorcujących działających w Polsce, wydających wyniki obejmujące niemal wszystkie obszary gospodarki. Laboratoria te, zgodnie z rezolucjami EA i ILAC, organizacji właściwych ds. akredytacji laboratoriów w Europie i na świecie, będą musiały dostosować swoje systemy zarządzania do wymagań znowelizowanej normy ISO/IEC 17025, w celu oceny przez jednostki akredytujące w przeciągu trzech lat od jej opublikowania. W debacie udział wzięli m.in.: Dyrektor Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Prezes Klubu Polskich Laboratoriów Badawczych POL-LAB, Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w Warszawie oraz przedstawiciele klientów.
- **Debata dotycząca sektora infrastruktury i budownictwa** – (05.06.2017 r.) – tematem drugiej debaty było hasło Światowego Dnia Akredytacji z 2017 roku: „Akredytacja: zapewnienie zaufania do sektora infrastruktury i budownictwa”. Dyskusja dotyczyła korzyści płynących z akredytacji, a także przyszłości akredytacji w sektorze budowlanym. Podczas spotkania podkreślono znaczenie sektora budownictwa i infrastruktury pod wzglę-

dem bezpieczeństwa i zdrowia publicznego oraz zwrócono uwagę na rosnące zapotrzebowanie na usługi akredytowanych organizacji, zwłaszcza badawczych, wspierających producentów w zakresie potwierdzania właściwości użytkowych produkowanych przez nich materiałów, wyrobów i systemów budowlanych. Kolejnym krokiem może być akredytacja usług budowlanych, choć obecnie w dużej mierze obszar ten funkcjonuje na zasadzie dobrowolności. W debacie uczestniczyli, m.in.: Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Systemów Ociepleń, przedstawiciele Instytutu Techniki Budowlanej, Urzędu Transportu Kolejowego oraz Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

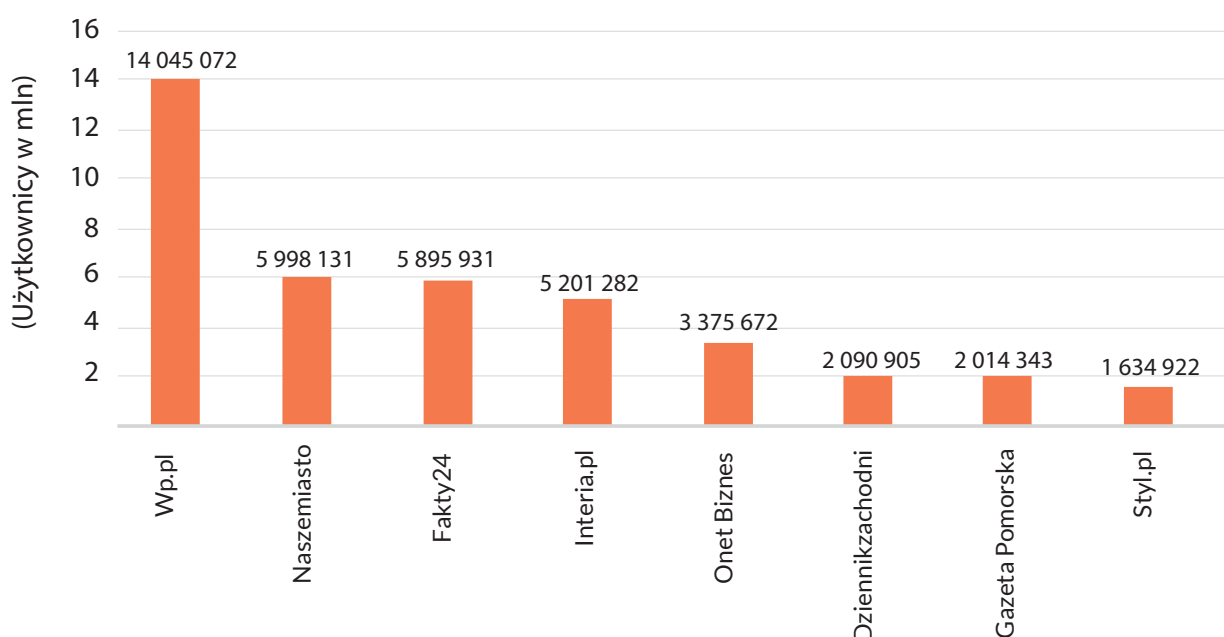
- **Debata dotycząca szeroko rozumianej branży energetyki** (20.09.2017 r.) – trzecia debata poświęcona była zagadnieniom dotyczącym akredytacji jednostek oceniających zgodność w szeroko rozumianej branży energetyki. Omówiono w niej tematy dotyczące systemu EMAS, zarządzania energią według normy PN-EN 50001, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, a także związanych z energetyką emisji do środowiska. Podczas dyskusji poruszono kwestie systemu EMAS i jego roli w kreowaniu zrównoważonego rozwoju w obszarze energetyki, omówiono korzyści z funkcjonowania dobrowolnej akredytacji w zakresie certyfikacji systemu zarządzania energią określonego w normie PN-EN ISO 50001, certyfikacji sprzętu dla potrzeb energetyki przez „upoważniony podmiot certyfikujący” w ramach rozporządzenia Komisji (UE) 2016/631 oraz kwestie akredytacji w obszarze emisji gazów odłotowych do środowiska. Dużą część debaty poświęcono tematowi odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej przedsiębiorstw, a także perspektywom wykorzystania akredytacji w systemie oceny zgodności funkcjonującym w energetyce. W debacie wzięli udział przedstawiciele Urzędu Regulacji Energetyki, Polskiego Stowarzyszenia Laboratoriów Emisyjnych, Grupy TAURON Wytwarzanie S.A., Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. oraz Centrum Badawczego PAN – Konwersja Energii i Źródła Odnawialne.
- **Debata poświęcona żywności wysokiej jakości** (05.12.2017 r.) – ostatnia debata poświęcona była

zagadnieniom dotyczącym akredytacji jednostek oceniających zgodność w zakresie programów oceny zgodności w obszarze rolno-spożywczym. Podstawą do podjęcia tego tematu był fakt wskazania sektora żywności wysokiej jakości jako strategicznego w dokumencie przyjętym przez Radę Ministrów „Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)”. Podczas spotkania dyskutowano między innymi na temat właściwości i cech żywności, a także metod i procesów jej produkcji jako elementów decydujących o jej jakości, w rozumieniu „oczekiwań konsumenta” – wychodzących ponad kwestie bezpieczeństwa gwarantowanego prawem żywnościowym. Omówiono też kwestie dotyczące funkcjonowania akredytowanych programów oceny zgodności, w obszarze: rolnictwa ekologicznego, produktów regionalnych i tradycyjnych, integrowanej produkcji roślin; programów: Systemu Gwarantowanej Jakości Mięsa (QMP), Systemu Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP); programu w obszarze certyfikacji systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności (FSMS). Kolejnym ważnym tematem poruszonym podczas debaty była rola akredytacji w ocenie jednostek certyfikujących, prowadzą-

cych działalność w obszarze żywności. W debacie uczestniczyli m.in.: Zastępca Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Dyrektor Biura Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych, Naczelnik Wydziału Rolnictwa Ekologicznego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przedstawiciele Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego, Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Stowarzyszenia Polska Ekologia, Zakładu Badania Bezpieczeństwa Żywności w Instytucie Ogrodnictwa i akredytowanych podmiotów.

Relacje ze wszystkich debat, w formie wywiadów z ekspertami, udostępnione zostały na kanale PCA w serwisie YouTube, na naszej stronie internetowej oraz – opatrzone krótkimi depeszami – na platformie ISBnews. Ze względu na interesującą tematykę oglądalność jednego filmu sięgała ponad 6 tysięcy wyświetleń. Dzięki umieszczeniu materiałów wideo na zewnętrznych platformach informacyjnych znacząco wzrosła też liczba publikacji, które ukazały się w wiodących serwisach i portalach internetowych. Poniższy wykres pokazuje jaką ilość użytkowników zrzeszają portale, na których widoczne były treści PCA.

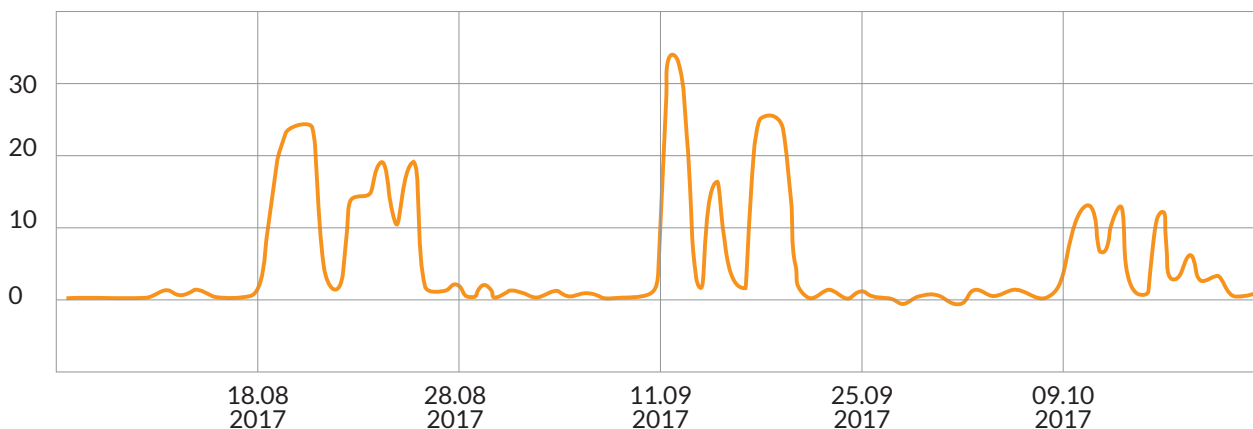

Media społecznościowe

W swojej działalności informacyjno-promocyjnej, w celu ułatwienia bieżącego komunikowania się z klientami i innymi zainteresowanymi stronami oraz umożliwienia dzielenia się opiniami i uwagami na temat akredytacji, PCA wykorzystuje możliwości komunikacyjne jakie dają media społecznościowe. Profile PCA na Facebooku i Twitterze są aktywne od połowy 2016 roku, natomiast na YouTube i LinkedIn od 2017 roku. Prowadzenie profili w mediach społecznościowych wpisuje się w strategię komunikacji organizacji międzynarodowych (EA, IAF, ILAC) zrzeszających jednostki akredytujące w Europie i na świecie oraz służy umocnieniu wizerunku PCA jako eksperta w dziedzinie akredytacji, a także rozwijaniu świadomości na temat rezultatów i korzyści, jakie dostarcza akredytacja. Posty zamieszczane na kanałach PCA w mediach społecznościowych stanowią uzupełnienie informacji publikowanych na stronie internetowej. Dodatkowo, informacje zamieszczane są w czasie bieżącym, w trakcie lub bezpośrednio po zakończeniu wydarzenia. Ważnym aspektem jest także możliwość udostępniania postów istotnych z punktu

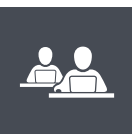
widzenia systemu oceny zgodności, publikowanych przez inne podmioty. PCA udostępnia informacje publikowane m.in. przez: EA, IAF, ILAC, ISO, Komisję Europejską, zagraniczne jednostki akredytujące, jak również regulatorów czy właścicieli prywatnych programów sektorowych. Wśród polubionych, obserwowanych i obserwujących na profilach społecznościowych PCA są instytucje i organizacje, których działalności dotyczą wspólnych obszarów zainteresowań z zakresu systemu oceny zgodności. Biorąc pod uwagę długofalowe zwiększenie aktywności, w celu dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców, PCA zastosowało też nowe, bardziej atrakcyjne formy aktywności, w tym reklamę pozyskaniową, która prowadzona była przy wsparciu zewnętrznych profesjonalistów. Dzięki temu zanotowano bardzo duży wzrost zarówno w zasięgu, jak i w aktywności dotyczącej postów. W skali kilku miesięcy, co pokazuje poniższy wykres, odnotowano wzrost nie tylko użytkowników, ale również ilości odsłon treści publikowanych przez PCA. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się materiały wideo. Ma to niezwykle istotne znaczenie z punktu widzenia dotarcia z przekazem do osób najbardziej zainteresowanych działaniami PCA.

Przyrost liczby fanów

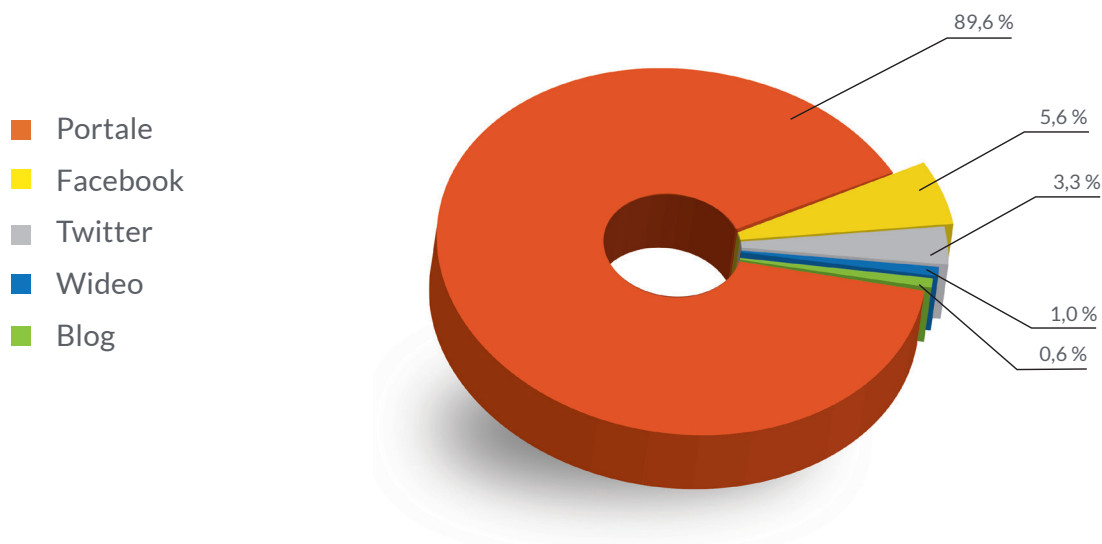

Działania w mediach społecznościowych przekładają się na widoczność PCA w czołowych portalach i serwisach internetowych, takich jak: money.pl; murator-

dom.pl; tvn24.pl; polki.pl; wiadomosci.onet.pl; biznes.gazetaprawna.pl; rp.pl; pb.pl; wyborcza.biz

Poniższy wykres pokazuje procentowy podział publikowanych treści o PCA w mediach społecznościowych i innych czołowych portalach informacyjnych:

Wystawa i publikacja autorskich grafik nt. akredytacji

Działalność akredytacyjna PCA stała się także motywem grafik, które w humorystyczny sposób przedstawiają i komentują obszary działalności akredytowanych przez PCA jednostek oceniających zgodność. Serię autorskich rysunków dedykowanych działalności PCA można było od maja 2017 roku obejrzeć w ramach wystawy w siedzibie PCA. W grafikach przedstawione zostały, między innymi takie obszary jak: pojazdy, budownictwo, personel, zabawki czy urządzenia pokładowe w samolotach. Dzięki zastosowaniu konwencji komiksowej, przekaz stał się atrakcyjniejszy, a zakres

działalności PCA został przedstawiony i opowiedziany w bardziej przystępny sposób. Wystawa pokazała odbiorcom, a tym samym konsumentom, że akredytacja dotyczy wielu obszarów, oraz że wiele przedmiotów i usług, z których korzystają na co dzień, mających wpływ na ich bezpieczeństwo, jest przedmiotem akredytowanej przez PCA oceny zgodności, np.: zabawki, których bezpieczeństwo potwierdzone jest odpowiednimi certyfikatami wydanymi przez akredytowane jednostki. Innowacyjny pomysł PCA przedstawienia akredytacji poprzez grafiki, został opisany w majowym wydaniu newslettera International Accreditation Forum – IAF News.

Zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności i nadzoru rynku jednym z zadań PCA jest „*współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008*”. PCA jest członkiem EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz FALB (Forum of Accreditation and Licensing Bodies). Członkostwo w tych organizacjach, a w szczególności podpisanie przez PCA wielostronnych porozumień, zapewnia uznawanie w Europie i na świecie wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność.

W 2017 roku, w zakresie współpracy międzynaro-

dowej, realizacja zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- uznawanie systemu akredytacji w Polsce oraz wyników uzyskiwanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność poprzez pozytywne wyniki ewaluacji w ramach wielostronnych porozumień (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA);
- wymiana doświadczeń z innymi jednostkami akredytującymi oraz wpływ na kształtowanie systemu oceny zgodności w Europie i na świecie;
- wpływanie na przyszły kształt, zakres i jednoznaczność wymagań akredytacyjnych, a tym samym reprezentowanie interesów polskich akredytowanych jednostek oceniających zgodność.

3.1 Aktywny udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji, w tym w wielostronnych porozumieniach o wzajemnym uznawaniu

Dyrektor PCA – Przewodniczącym Komitetu EA CPC

Istotnym wydarzeniem w ramach współpracy międzynarodowej PCA w 2017 roku była decyzja Zgromadzenia Ogólnego European co-operation for Accreditation (EA), podjęta podczas posiedzenia, które odbyło się w Bled (Słowenia) w dniach 23 – 24 maja 2017 roku, o wyborze Dyrektora PCA, Lucyny Olborskiej, na Przewodniczącą Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (EA Communication and Publication Committee, EA CPC). Jako przewodniczącą Komitetu, Lucyna Olborska ponownie weszła też w skład EA Executive Committee (EA Resolution 2017 (39) 03). Dwuletnia kadencja rozpoczęła się 1 stycznia 2018 roku. Celem Komitetu EA CPC jest wspieranie działalności akredytacyjnej wszystkich członków EA działaniami promocyjnymi, w tym z zakresu porozumienia o uznawaniu akredytowanych wyników oceny zgodności (EA MLA). EA Executive Committee natomiast to najwyższy organ doradczy EA, do którego zadań należy m.in. zarządzanie działalnością EA pomiędzy posiedzeniami Zgromadzenia Ogólnego, wdrażanie podjętych decyzji oraz zapewnienie bezpośredniego kontaktu z poszcze-

gólnymi dyrektoriatami (DG) Komisji Europejskiej w zakresie wykorzystania akredytacji w obszarach regulowanych. Wybór Dyrektora Lucyny Olborskiej na przewodniczącą Komitetu EA CPC jest dowodem uznania dotychczasowej pracy wykonywanej na rzecz organizacji międzynarodowych, co przekłada się na zaufanie ze strony członków EA do działań realizowanych przez Polskie Centrum Akredytacji.

Udział w pracach komitetów i grup roboczych

Jednym ze zobowiązań PCA, jako członka organizacji międzynarodowych jest praca w działających przy nich komitetach i grupach roboczych, a także ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących (w ramach wielostronnych porozumień o wzajemnym uznawaniu). Warunkiem udziału w ewaluacjach jest pomyślne przejście specjalistycznych szkoleń zakończonych egzaminem oraz zakwalifikowanie przez Multilateral Agreement Council (EA MAC). W 2017 roku kolejnych dwóch auditorów PCA uzyskało status ewaluatora EA (łącznie sześć osób spośród pracowników PCA uzyskało status ewaluatora EA). W roku ubiegłym przedstawicie-

le PCA wzięli udział w trzech ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących: łotewskiej (LATAK), serbskiej (ATS) oraz z Bośni i Hercegowiny (BATA).

Jako członkowie komitetów i grup roboczych odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu oceny zgodności, w tym: ds. laboratoriów (włączając laboratoria medyczne), inspekcji, certyfikacji, a także wielostronnych porozumień czy promocji, pracownicy PCA mają możliwość wymiany doświadczeń oraz wpływu na kształtowanie systemu oceny zgodności w wymiarze europejskim i światowym. Rolą komitetów jest zapewnienie jednolitej interpretacji norm i wytycznych, wypracowywanie wspólnych polityk w zakresie prowadzenia procesów akredytacji i nadzoru, realizacja systemu wzajemnych ocen, zgodnie z międzynarodowymi praktykami, a także wspieranie oraz promocja wzajemnego uznawania akredytowanych usług i wyników oceny zgodności. Łącznie w 2017 roku pracownicy PCA uczestniczyli w 49 spotkaniach i szkoleniach odbywających się w ramach organizacji międzynarodowych.

Zgromadzenia ogólne EA, IAF, ILAC

Dodatkową formą zobowiązań wynikających z członkostwa w organizacjach międzynarodowych jest udział w zgromadzeniach ogólnych, które są najwyższym organem decyzyjnym w strukturach tych organizacji. Ich rolą jest, przede wszystkim, ustalanie i zatwierdzanie polityk, strategii i kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej w Europie i na świecie, podejmowanie decyzji w sprawach członkostwa, zawieranie porozumień z innymi organizacjami (np. Komisją Europejską i EFTA, UNIDO), zatwierdzanie planów pracy i sprawozdań poszczególnych komitetów oraz planów i sprawozdań finansowych. W zgromadzeniach ogólnych PCA reprezentują Dyrektor PCA oraz Zastępca Dyrektora PCA. W 2017 r. przedstawiciele PCA uczestniczyli w dwóch posiedzeniach European co-operation for Accreditation (EA), w posiedzeniach International Accreditation Forum (IAF) i International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) oraz jednym połączonym IAF/ILAC.

Szczegółowe informacje na temat zakresu działalności EA, IAF i ILAC, wymagań akredytacyjnych oraz

rezolucje podjęte podczas zgromadzeń ogólnych, dostępne są na stronach internetowych tych organizacji:

IAF – International Accreditation Forum
(www.iaf.nu)

ILAC – International Laboratory Accreditation Cooperation
(www.ilac.org)

EA – European co-operation for Accreditation
(www.european-accreditation.org)

Rozszerzenie EA MLA dla PCA w zakresie akredytacji organizatorów badań biegłości oraz kontynuacja statusu członka EA MLA w dotychczasowym zakresie

Rada ds. Wielostronnego Porozumienia przy European co-operation for Accreditation (EA MAC) 26 kwietnia 2017 roku podjęła decyzję o rozszerzeniu zakresu porozumienia EA MLA dla Polskiego Centrum Akredytacji o obszar dotyczący akredytacji organizatorów badań biegłości (PT) w odniesieniu do wymagań normy międzynarodowej ISO/IEC 17043. EA MAC podjęła również decyzję w sprawie członkostwa innych jednostek akredytujących w tym zakresie – jako pierwszych w Europie. Podstawą takich decyzji były pozytywne wyniki ewaluacji przeprowadzonych w 2016 roku w obszarze akredytacji organizatorów PT. Rygorystyczny system ewaluacji ma na celu przede wszystkim potwierdzenie spełnienia wymagań przez jednostki akredytujące oraz tworzenie zaufania wśród regulatorów i innych podmiotów zainteresowanych wynikami dostarczanych przez akredytowanych organizatorów badań biegłości. 24 maja 2017 roku w Bled (Słowenia), podczas Zgromadzenia Ogólnego EA, Dyrektor PCA Lucyna Olborska oraz Przewodniczący EA MAC Paulo Tavares oficjalnie podpisali porozumienie o wzajemnym uznawaniu w obszarze organizatorów PT. Dodatkowo podjęta została decyzja o utrzymaniu przez PCA statusu członka EA MLA w dotychczasowym zakresie, obejmującym akredytację laboratoriów badawczych (w tym medycznych) i wzorcujących, jednostek certyfikujących wyroby, jednostek certyfikujących systemy zarządzania, jednostek certyfikujących osoby, jednostek inspekcyjnych oraz weryfikatorów GHG.

3.2 Współpraca bilateralna z zagranicznymi jednostkami akredytującymi oraz współpraca w ramach polityki transgranicznej

Wymiana informacji z zagranicznymi jednostkami akredytującymi oraz udzielanie im niezbędnego wsparcia w ramach zawartych porozumień

Szkolenie dla przedstawicieli Ministerstwa ds. Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy nt. wymagań akredytacyjnych w obszarze certyfikacji rolnictwa ekologicznego

W odpowiedzi na zainteresowanie strony ukraińskiej odnośnie rozwiązań dla ustanawianego na Ukrainie systemu rolnictwa ekologicznego, w dniach 4–5 września 2017 roku, Polskie Centrum Akredytacji wraz z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło szkolenie dla personelu Ministerstwa ds. Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy oraz ukraińskiej jednostki akredytującej – National Accreditation Agency of Ukraine w zakresie ustanowienia systemu nadzoru w obszarze rolnictwa ekologicznego. W części PCA omówiono m.in.: rolę i zadania akredytacji, kryteria kompetencyjne personelu oceniającego spełnienie wymagań rolnictwa ekologicznego, zasady udzielenia akredytacji i nadzoru nad udzieloną akredytacją, zasady dotyczące pobierania próbek oraz zakres współpracy z Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Podczas szkolenia prowadzone były panele dyskusyjne, mające na celu omówienie szczegółowych rozwiązań systemowych w zakresie prowadzonego nadzoru nad produkcją, jak i nadzoru nad akredytowanymi i upoważnionymi jednostkami certyfikującymi wyroby w zakresie rolnictwa ekologicznego w Polsce. Omówiono też: rolę i zadania przypisane każdej polskiej instytucji zaangażowanej w system kontroli i nadzoru, w tym rodzaje i częstotliwość kontroli urzędowych; zasady uznawania jednostek certyfikujących za upoważnione do wykonywania zadań w obszarze rolnictwa ekologicznego; rodzaj rejestrów prowadzonych na potrzeby rolnictwa ekologicznego przez instytuty naukowe; zorganizowanie bazy producentów i produktów ekologicznych; system raportowania przez jednostki certyfikujące do właściwych instytucji, system oceny kompetencji jednostki certyfikującej, w tym wymagania stawiane inspektorom rolnictwa ekologicznego oraz rozwiązania systemowe odnośnie postępowania z odstępstwami.

Współpraca z jednostkami akredytującymi spoza UE w celu realizacji umów handlowych Państwa

Współpraca pomiędzy PCA i TAF

W dniach 12–16 czerwca 2017 roku Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji, Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania i Kierownik Działu Akredytacji Badań Mechanicznych i Fizycznych wzięli udział w spotkaniu, które odbyło się w Tajpej, w ramach porozumienia o współpracy pomiędzy PCA a tajwańską jednostką akredytującą (Taiwan Accreditation Foundation, TAF), podpisanego podczas VI Konsultacji Gospodarczych Polska-Tajwan (Tajpej, 21.10.2016 r.). W spotkaniu w 2017 r., ze strony Tajwanu uczestniczyli przedstawiciele The Bureau of Standards, Metrology and Inspection (BSMI) – organu podległego ministrowi ds. gospodarki odpowiedzialnego za normalizację, metrologię i nadzór nad wyrobami wprowadzanymi do obrotu w Tajwanie oraz TAF. Porozumienie, które było przedmiotem rozmów dotyczy m.in. wymiany informacji i doświadczeń w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, wzajemny udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność, a także obserwacji realizowanych ocen.

TAF, podobnie jak PCA, jest sygnatariuszem wielostronnych porozumień: IAF MLA w zakresie akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania i jednostek certyfikujących wyroby oraz ILAC MRA w zakresie laboratoriów badawczych, wzorcujących i jednostek inspekcyjnych. Zgodnie z zapisami ww. porozumienia strony opracowały wstępny plan współpracy pomiędzy jednostkami akredytującymi, którego pierwszy etap realizowany był w trakcie wizyty w Tajpej. Podczas spotkania zapoznano się z systemami oceny zgodności i programami akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do wyrobów elektrycznych i elektronicznych funkcjonujących w Polsce (w tym Unii Europejskiej) oraz na Tajwanie, a także wymagań unijnych dla produktów ekologicznych, regionalnych i tradycyjnych oraz współpracy

w tym zakresie z regulatorami. Bliska współpraca pomiędzy PCA i TAF ma na celu zapewnienie spójności w przeprowadzaniu ocen jednostek oceniających zgodność, co w konsekwencji przyczyni się do ułatwienia wymiany handlowej pomiędzy Polską a Tajwanem oraz umożliwienia dostępu do tajwańskiego rynku niektórych polskich towarów. Przedstawiciele PCA wzięli także udział w obchodach Światowego Dnia Akredytacji zorganizowanego przez TAF. Dyrektor PCA Lucyna Olborska zaprezentowała działania Polskiego Centrum Akredytacji i jego rolę we wspieraniu obszaru infrastruktury i budownictwa w Polsce, będącego tematem przewodnim obchodów.

Kolejne spotkanie odbyło się w dniach 11 i 12 września 2017 r. w Polsce. Jego celem była kontynuacja wymiany doświadczeń w obszarze akredytacji jednostek oceniających zgodność. Spotkanie nakreśliło także dalsze plany współpracy TAF z PCA, w tym w zakresie akredytacji jednostek certyfikujących wyroby.

Dyrektor PCA Lucyna Olborska wzięła również udział w VII Konsultacjach Gospodarczych Polska-Tajwan, które odbyły się w Ministerstwie Rozwoju, w dniu 12.10.2017 r. W programie spotkania umieszczone zostało wystąpienie dyrektora PCA, w którym poparła inicjatywę strony tajwańskiej dotyczącą utworzenia platformy wymiany informacji w zakresie systemów oceny zgodności.

Współpraca z ChRL

- **Dwustronny plan współpracy**

Dyrektor PCA wzięła udział w spotkaniu w sprawie

negocjowanego przez Ministerstwo Rozwoju Dwustronnego Planu Współpracy między RP a ChRL, będącego wynikiem zobowiązań podjętych podczas wizyty Prezydenta Xi Jinpinga w Polsce, w czerwcu 2016 roku oraz podpisanego Memorandum o Porozumieniu w sprawie Wspólnego Sformułowania Założeń Dwustronnego Planu Współpracy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Chińskiej Republiki Ludowej. Pierwsza runda negocjacyjna ze stroną chińską odbyła się 15 marca 2017 r. w Ministerstwie Rozwoju. W wyniku kolejnych konsultacji, przygotowany został Dwustronny Plan Współpracy, uwzględniający uwagi wszystkich zainteresowanych stron. W części dotyczącej oceny zgodności i akredytacji, PCA zaproponowało wzmocnienie współpracy pomiędzy jednostkami akredytującymi Polski i Chin, tj. Polskim Centrum Akredytacji i China National Accreditation Service for Conformity Assessment (CNAS). W szczególności współpraca ta obejmowałaby procedury akredytacji dla jednostek oceniających zgodność, jak również wymagania prawne z obszaru oceny zgodności, w celu wsparcia eksportu i importu wybranych wyrobów z obu krajów. W konsekwencji podpisane byłoby porozumienie pomiędzy PCA i CNAS.

- **Współpraca z Generalnym Urzędem Nadzoru nad Jakością, Inspekcją i Kwarantanną CHRL**

W związku z wizytą delegacji AQSIQ (General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine – Generalnego Urzędu Nadzoru nad Jakością, Inspekcji i Kwarantanny ChRL) w dniu 17.10.2017 r. w Ministerstwie Rozwoju odbyło się spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju RP oraz przedstawicielami innych właściwych instytucji w celu omówienia polskich

regulacji dot. planowania systemu zarządzania jakością oraz innowacji. Stronie chińskiej delegacji przewodniczył Dyrektor Departamentu Zarządzania Jakością (Quality Management Department). AQSIQ jest ministerialnym organem, który odpowiada za bezpieczeństwo, kontrolę jakości i certyfikację produktów, m.in. żywności, leków, kosmetyków, urządzeń i maszyn przemysłowych. Natomiast Departament Zarządzania Jakością AQSIQ, odpowiedzialny jest przede wszystkim za przepisy dot. nadzoru nad jakością sprzętu, urządzeń i maszyn przemysłowych, promocję strategii znanych chińskich marek przemysłowych, badanie przypadków awarii związanych z jakością produktów. AQSIQ jest również główną instytucją, z którą Polska prowadzi konsultacje w sprawie dopuszczenia na rynek chiński polskich produktów rolno-spożywczych.

PCA reprezentowała Dyrektor PCA Lucyna Olborska oraz Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania PCA, Małgorzata Tworek. Dyrektor PCA, w swoim wystąpieniu omówiła m.in. zasady funkcjonowania systemu oceny zgodności w UE i jego implementację w Polsce, działalność akredytowanych przez PCA jednostek certyfikujących systemy zarządzania oraz jednostek certyfikujących osoby, a także dane statystyczne dotyczące akredytowanych przez PCA podmiotów.

Realizacja podwykonawstwa w ramach polityki transgranicznej

PCA współpracuje z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w zakresie prowadzenia ocen oddziałów jednostek oceniających zgodność zlokalizowanych na terenie Polski, jak również ocen akredytowanych przez PCA jednostek, działających poza terytorium Polski. Politykę PCA dotyczącą akredytacji jednostek oceniających zgodność poza granicami Polski, świadczenia akredytowanych usług poza granicami Polski przez akredytowanie przez PCA jednostki oceniające zgodność oraz politykę dotyczącą współpracy z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w przypadku akredytacji transgranicznej określa dokument DA-07 „Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej”. Polityka ta powstała w oparciu o wymagania

normy PN-EN ISO/IEC 17011²⁰, rozporządzenia (WE) nr 765/2008²¹, dokumentu SOGS N595 rev. 6²² oraz odpowiednich dokumentów EA, IAF i ILAC.

W myśl artykułu 11 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 oraz zawartych przez PCA wielostronnych porozumień EA MLA, IAF MLA i ILAC MRA, PCA uznaje akredytacje udzielone przez inne jednostki akredytujące, członków tych porozumień, za równoważne swojej akredytacji.

Zgodnie w powyższym, ogólną zasadą PCA, jest prowadzenie działalności akredytacyjnej na terenie Polski oraz nieoferowanie akredytacji poza granicami Polski. PCA nie promuje także swoich usług na terenie funkcjonowania zagranicznych jednostek akredytujących oraz nie konkuruje z nimi.

Na wniosek podmiotu zainteresowanego akredytacją, PCA może podjąć się akredytacji podmiotu zlokalizowanego poza granicami Polski, biorąc jednak pod uwagę zasady akredytacji transgranicznej określone w ww. dokumentach, jak również własne możliwości zapewnienia wymaganej wiedzy technicznej i kompetencji oraz inne czynniki, takie jak: znajomość języka obcego, kultury, wymagań prawnych obowiązujących w danym kraju, które są niezbędne do podjęcia decyzji odnośnie przeprowadzenia procesu akredytacji poza granicami Polski.

W przypadku prowadzenia procesu akredytacji na terenie Polski w odniesieniu do zagranicznych regulacji prawnych, PCA współpracuje z zagraniczną jednostką akredytującą kraju, w którym powyższe regulacje obowiązują, w celu upewnienia się, że posiada pełną informację na temat implementacji tej regulacji.

W ramach polityki transgranicznej PCA podpisało umowy o współpracy z 11 jednostkami akredytującymi: z Holandii, Wielkiej Brytanii, Danii, Niemiec, Czech, Turcji, Grecji, Włoch, Finlandii, w tym dwie w 2017 roku z łotewską jednostką akredytującą oraz jednostką z Australii i Nowej Zelandii.

Łącznie, w 2017 roku PCA zrealizowało 15 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących, w tym: 7 dla UKAS (Wielka Brytania), 6 dla DAkkS (Niemcy), 1 dla RvA (Holandia) i 1 dla ACCREDIA (Włochy). Ponadto, DAkkS zrealizował 1 ocenę na zlecenie PCA.

²⁰ „Ocena zgodności – Wymagania ogólne dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność”

²¹ „Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93”

²² SOGS N595 EN rev6 CERTIF 2009-06 REV6 – Cross border accreditation activities

W 2017 roku, w zakresie doskonalenia działalności Polskiego Centrum Akredytacji, realizacja zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- zapewnienie funkcjonowania na zasadach non profit;
- projekt e-akredytacja – realizacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych;
- satysfakcja z usług akredytacyjnych wśród klientów i innych zainteresowanych stron.

4.1 Zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej, zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania wg ISO/IEC 17011, systemem przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym oraz systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji; zarządzanie i monitorowanie działalności PCA

Zapewnienie funkcjonowania na zasadach non profit

Zgodnie z art. 51. ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, PCA prowadzi działalność nienastawioną na zysk. W myśl art. 54. ww. ustawy, na wniosek Dyrektora, który został pozytywnie zaopiniowany przez Radę, minister właściwy ds. gospodarki dokonuje podziału zysku PCA. Zysk ten może być przeznaczony na rozwój PCA w zakresie działalności, o której mowa w art. 39. ust. 1, oraz na zwiększenie funduszu podstawowego (art. 54., ust 2). Przepisy ustawy dotyczące opłat za czynności związane z akredytacją wskazują, że stawki tych opłat powinny zapewnić pokrycie kosztów działalności PCA, przy zachowaniu zasady non-profit.

Mając powyższe na uwadze, w 2016 r. został znowelizowany cennik w zakresie obniżenia opłaty wstępnej dla wszystkich podmiotów oraz obniżenia wysokości opłaty za uczestnictwo w krajowym systemie akredytacji dla laboratoriów i jednostek inspekcyjnych zatrudniających do 20 osób (dokument DA-04, wyd. 12. z 18.11.2016 r. obowiązujący od 12.11.2017 r.). Wprowadzenie zmian, w 2017 r. przyczyniło się do obniżenia przychodów PCA z tytułu opłaty wstępnej dla wszystkich podmiotów o 100 tys. zł, w porównaniu do roku 2016, przy większej ilości złożonych wniosków (wzrost o 2 wnioski).

W 2016 r. włączono do cennika również możliwość naliczania łącznej opłaty za uczestnictwo w krajowym systemie akredytacji dla kilku akredytowanych podmiotów, pomiędzy którymi istnieje powiązanie prawne lub

powiązania o charakterze finansowym. W 2017 roku wpłynęły 62 wnioski o połączenie opłaty, w wyniku których połączeniem objęto 255 akredytacji. PCA szacuje, że ilość wniosków w kolejnym roku wzrośnie.

W 2017 r. PCA kontynuowało też działania w kierunku zapewnienia funkcjonowania PCA na zasadach non profit. Zgodnie z par. 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z akredytacją jednostek oceniających zgodność oraz maksymalnych wysokości tych opłat²³, PCA w 2017 roku dokonało przeglądu cennika. W wyniku czynności podjętych w kierunku pozyskania aktualnych danych o działalności jednostek oceniających zgodność oraz w oparciu o informacje związane z zakresem czynności niezbędnych do realizacji zadań ustawowych, dokonano ustalenia wysokości opłat. W rezultacie, po pozytywnej opinii Rady ds. Akredytacji, PCA opublikowało do stosowania znowelizowany dokument DA-04 „Cennik opłat za czynności związane z akredytacją” (wydanie 13. z 12.10.2017 r.) z datą obowiązywania od 1.01.2018 r. Zmiany cennika stanowią kontynuację realizacji polityki Państwa w zakresie wspierania małych przedsiębiorstw i polegały w szczególności na:

- dostosowaniu stawek opłat do zmieniającego się zakresu działalności jednostek oceniających zgodność;
- kontynuowaniu obniżenia stawek dla małych przedsiębiorców;
- połączeniu opłaty dla jednostek certyfikujących

²³ (Dz. U. 2016 poz. 1850)

w zakresie rolnictwa ekologicznego, produktów regionalnych i tradycyjnych oraz integrowanej produkcji roślin;

- włączeniu opłat dla jednostek opiniujących prawidłowość danych zawartych w sprawozdaniu do uzyskania świadectwa pochodzenia z kogeneracji do opłat dla jednostek certyfikujących wyroby, usługi lub procesy.

Ponadto w 2017 r. podjęta została decyzja o przeprowadzeniu ocen na koszt PCA w związku z aktualizacją zakresów akredytacji wynikających z opublikowania:

- komunikatu nr 216 z 27.01.2017 r. w sprawie akredytacji jednostek oceniających zgodność w ramach krajowych systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych;
- komunikatu nr 225 z 25.05.2017 r. w sprawie stosowania przez akredytowane laboratoria badawcze znowelizowanego wydania normy PN-EN ISO 6579-1:2017-04;
- komunikatu nr 226 z 25.05.2017 r. w sprawie stosowania przez akredytowane laboratoria badawcze zmiany do normy PN-EN ISO 9308-1:2014-12/A1:2017-04;
- komunikatu nr 228 z 23.06.2017 r. w sprawie akredytacji laboratoriów badawczych w zakresie nowego wydania norm: PN-EN 14789:2017-04, PN-EN 14790:2017-04, PN-EN 14791:2017-04, PN-EN 14792:2017-04, PN-EN 15058:2017-04.

Łącznie w 2017 r. PCA przeprowadziło 56 ocen, za które jednostki oceniające zgodność nie zostały obciążone opłatami.

W 2017 r. PCA prowadziło również działania doskonalące w obszarze kontroli zarządczej, umożliwiające stosowanie zasady non-profit. PCA wypracowało mechanizm planowania i monitorowania kosztów działalności, które pozwoliły na osiągnięcie realizacji kosztów na poziomie 100% planowanych. W dalszym ciągu trwają prace nad udoskonaleniem mechanizmów planowania i monitorowania sprzedaży, szczególnie w obszarze dodatkowych i rozszerzonych ocen. Ponadto prowadzone są zaawansowane prace nad budowaniem narzędzia analitycznego (powiązanego z systemem

e-Akredytacja), umożliwiającego pozyskanie danych do szczegółowej analizy finansowej, którego zbudowanie i wdrożenie jest niezbędne do planowania przychodów przy zachowaniu zasady non-profit.

Projekt e-akredytacja – realizacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – Działanie 2.1 – Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych

W 2017 roku PCA kontynuowało działania związane z realizacją projektu pt. „e-Akredytacja – platforma obsługi i zarządzania e-usługami w ramach procesów akredytacji i nadzoru w obszarze systemu oceny zgodności” w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa 2014-2020, e-administracja i otwarty rząd – II oś priorytetowa POPC, działanie 2.1. Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych (umowę podpisano w październiku 2016 r.). Celem projektu jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju poprzez zmniejszenie administracyjnych obciążeń, z którymi spotykają się jednostki oceniające zgodność podczas ubiegania się o akredytację oraz podczas jej późniejszego nadzoru. Wdrożone w ramach projektu e-usługi pozwolą na zwiększenie zakresu obsługi klientów przez Polskie Centrum Akredytacji, z zastosowaniem alternatywnych sposobów załatwiania spraw związanych z udzieleniem i utrzymaniem akredy-

tacji. Dzięki przygotowywanym e-usługom, klienci PCA będą mogli przejść przez cały proces akredytacji, nadzoru oraz przedłużenia akredytacji drogą elektroniczną. Weryfikacja podmiotów posiadających akredytację będzie uproszczona, a zdobywanie przez jednostki oceniające zgodność potrzebnej wiedzy z zakresu akredytacji stanie się prostsze poprzez nowe usługi związane ze szkoleniami. Dodatkową korzyścią z wdrożenia takiego systemu będzie zaoszczędzony czas oraz redukcja kosztów związana z brakiem konieczności drukowania dokumentów i umożliwieniem wysyłania ich w formie elektronicznej, przy pomocy specjalnie przygotowanych formularzy. Na wdrożeniu projektu e-Akredytacja zyskają także pracownicy Polskiego Centrum Akredytacji, ponieważ zaplanowana digitalizacja procesów akredytacji i nadzoru usprawni i przyspieszy ich pracę. Dokumentacja przesyłana przez klientów będzie trafiać

do specjalnie przygotowanych baz danych, które umożliwią szybką ich weryfikację i zapoznanie się z dokumentami. Skróci to znacznie czas realizacji poszczególnych etapów w procesach akredytacji.

W 2017 roku PCA zrealizowało wszystkie zadania, wynikające z przyjętego w projekcie harmonogramu. W konsekwencji 10.11.2017 r. podpisano umowę na kwotę 1 829 177,37 zł brutto, dot. budowy i wdrożenia systemu informatycznego wraz z infrastrukturą oraz szkoleniami w ramach projektu e-Akredytacja. Dodatkowo, zgodnie z wymaganiami projektu, przeszkolonych zostało trzech biorących w nim udział pracowników PCA, nt. metodyki zarządzania projektem PRINCE 2. Szkolenie zakończone było egzaminem i potwierdzone właściwym certyfikatem. Projekt jest realizowany od IV kwartału 2016 roku, a jego zakończenie przewidziano na II kwartał 2019 roku.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Zapewnienie satysfakcji z usług akredytacyjnych wśród klientów i innych zainteresowanych stron

Mając na celu zapewnienie wysokiej jakości świadczonych usług, PCA systematycznie zbiera opinie klientów oraz reaguje na wszelkie sygnały dotyczące jakości prowadzonych działań, poprzez:

- gromadzenie, analizę i ustosunkowywanie się po każdej ocenie PCA do wszystkich uwag i zastrzeżeń klientów do przebiegu oceny lub otrzymanego raportu (FA-71) – działanie to zostało zrealizowane w odniesieniu do wszystkich ocen, dla których w 2017 r. podjęta została decyzja w sprawie akredytacji;
- gromadzenie, analizę i bieżące reagowanie na wyniki ankiety satysfakcji klienta odnośnie współpracy z PCA po zakończeniu procesu oceny. Ankieta jest dobrowolnie wypełniana przez klientów i uwzględnia pytania dotyczące współpracy ze wszystkimi komórkami, których działania mają wpływ na za-

dowolenie klienta, w tym dotyczące współpracy z osobami prowadzącymi daną jednostkę, zespołami oceniającymi, pracownikami realizującymi obsługę finansową czy odpowiedzialnymi za portale internetowe i stronę internetową PCA;

- analizę i rozpatrywanie skarg i wniosków na działalność PCA, jak również na działalność akredytowanych podmiotów.

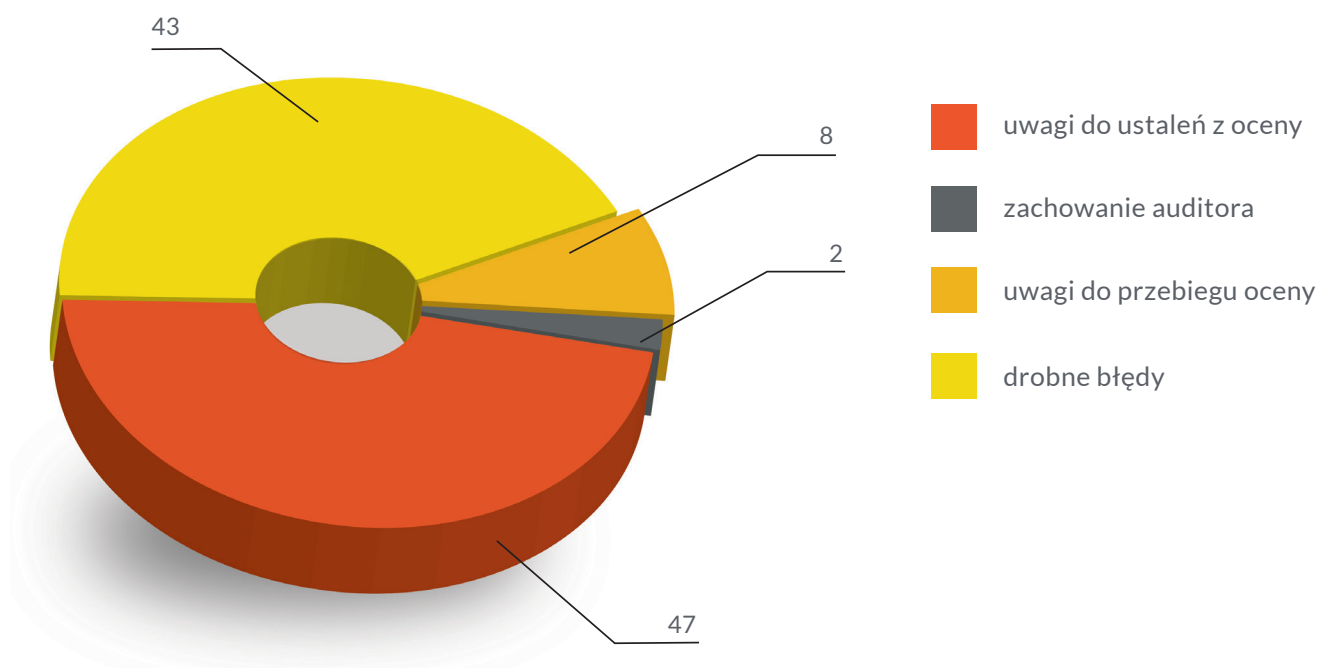
Uzyskiwane informacje zwrotne od stron zainteresowanych systemem akredytacji pozwalają aktywnie reagować na bieżące potrzeby, jak również podejmować systemowe działania, doskonalące jakość usług świadczonych przez PCA.

Uwagi do wyników oceny i jej przebiegu (FA-71)

Na 2275 ocen, PCA otrzymało 53 zastrzeżenia do treści raportu z oceny i ich przebiegu, których podział tematyczny zaprezentowano na poniższym wykresie;

Podział tematyczny uwag do ocen przeprowadzonych w 2017 roku (wartość w %)

(na 2275 ocen, PCA otrzymało 53 zastrzeżenia do treści raportu z oceny i ich przebiegu)

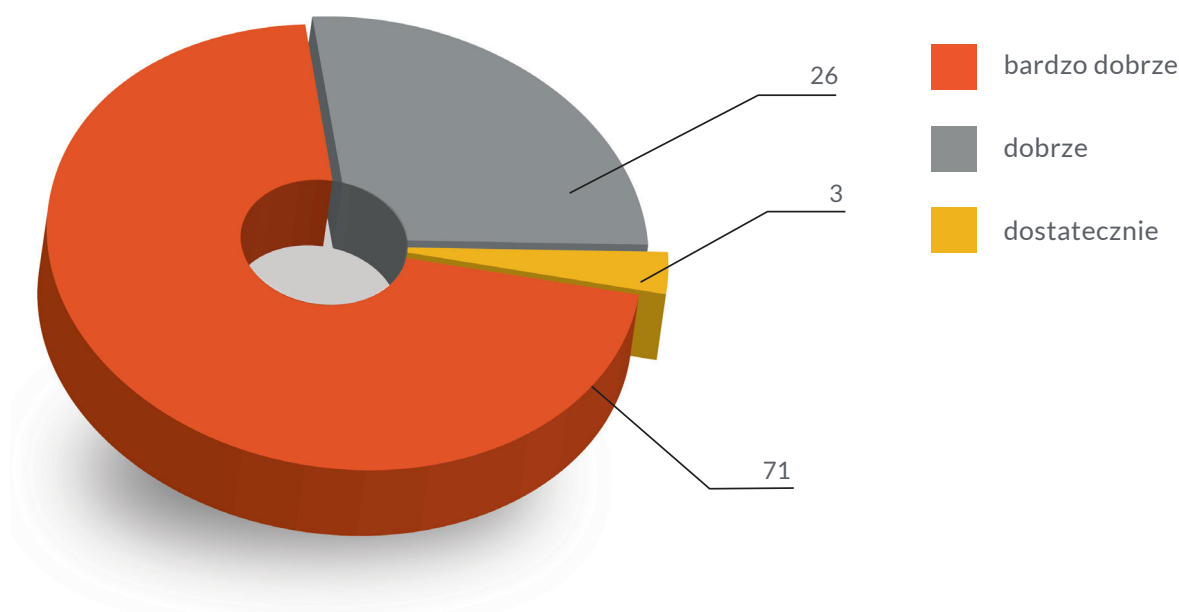

Badanie satysfakcji jednostek oceniających zgodność

W ankiecie dotyczącej satysfakcji jednostek oceniających zgodność, która została przeprowadzona w 2017 roku, łącznie wzięło udział 649 respondentów (na 2275 ocen). Ponad 96% uczestników ankiety, bardzo dobrze i dobrze oceniła współpracę z PCA. Istotnym elementem pojawiającym się w uwagach była łatwość i dostęp-

ność kontaktu z Prowadzącym. Blisko 96% respondentów również bardzo dobrze i dobrze oceniła współpracę w zakresie rozliczeń finansowych, w tym otwartość na zgłaszane problemy i potrzeby oraz wyjaśnianie zagadnień związanych z płatnościami. Ponad 96% ankietowanych stwierdziła, że funkcjonowanie zespołów oceniających, w tym przestrzeganie ram czasowych podczas ocen, jest na bardzo wysokim poziomie.

Jakość współpracy z PCA w 2017 roku (wartość w %)

Skargi i wnioski

- Skargi i wnioski dotyczące działalności PCA
W 2017 r. do PCA wpłynęło i zostało rozpatrzonych 5 skarg i wniosków na działalność PCA.
- Skargi na działalność akredytowanych podmiotów
W 2017 roku zarejestrowano 28 skarg na działalność akredytowanych podmiotów, z czego: 22 sprawy zostały rozpatrzone, 2 sprawy zostały przekazane do odpowiednich organów, w celu ich rozpatrzenia, natomiast rozpatrzenie pozostałych 4 skarg, kontynuowane będzie w 2018 roku.

Działania związane z funkcjonowaniem ogólnego systemu zarządzania, kontroli zarządczej, systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji

System zarządzania

System zarządzania w Polskim Centrum Akredytacji funkcjonuje w oparciu o wymagania określone w rozporządzeniu (WE) nr 765/2008, ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, w normie PN-EN ISO/IEC 17011 oraz zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z zawartych porozumień wielostronnych EA MLA, ILAC

MRA, IAF MLA, a także przepisami przewidzianymi dla jednostek sektora finansów publicznych. PCA posiada wdrożony system przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym oraz system zarządzania bezpieczeństwem informacji. System zarządzania PCA spełnia wymagania właściwe dla funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych.

System przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym

Mając na uwadze przeciwdziałanie wszelkim przejawom korupcji, PCA wdrożyło system przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym. Podstawowe zasady postępowania w PCA ukierunkowane na przeciwdziałanie korupcji zostały przedstawione w Polityce Antykorupcyjnej oraz Kodeksie Etyki.

W 2017 r., PCA kontynuowało realizację działań w ramach „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014–2019”. Do najważniejszych z nich można zaliczyć aktualizację materiałów dotyczących antykorupcji, etyki i konfliktu interesów obowiązujących w PCA, które zostały wydane w postaci broszury. Dodatkowo, zaktualizowany został wewnętrzny formularz systemowy, wymagający od auditorów/ekspertów PCA złożenia szczegółowego oświadczenia nt. występowania potencjalnego konfliktu interesów w przypadku wykonywania pracy dla PCA, w powiązaniu z prowadzeniem innej działalności zawodowej (np. konsultacje, szkolenia). Do stałej tematyki szkoleń dla nowoprzyjętych pracowników etatowych oraz dla auditorów włączone także zostały zagadnienia na temat etyki, przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów. Dla pogłębiania wiedzy w tym obszarze wszyscy pracownicy PCA motywowani są do ukończenia ogólnodostępnego kursu CBA, prowadzonego na platformie on-line pt. „Korupcja w administracji publicznej”.

System zarządzania bezpieczeństwem informacji (SZBI)

Wprowadzone w 2017 r. w PCA zmiany organizacyjne, skutkowały uaktualnieniem zakresów odpowiedzialności i uprawnień do zasobów informacyjnych. Podejmowane działania w obszarze bezpieczeństwa informacji skupiały się przede wszystkim na poszerzonej diagnozie obszarów o podwyższonym poziomie ryzyka w odniesieniu do zasobów, a także obejmowały obszar

ciągłości działania, który jest istotnym elementem funkcjonowania całego systemu.

W ramach SZBI zostały zaplanowane działania związane z zaprojektowaniem systemu ochrony danych osobowych, który będzie spełniał wymagania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych. Ostatnie miesiące 2017 r. przeznaczono także na prace projektowe w ramach systemu e-Akredytacja. Wiele uwagi poświęcono kwestiom bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych. Prowadzono też szereg innych działań, wynikających z przyjętego planu wdrożenia pakietów obniżających ryzyka, których celem jest ciągłe podwyższanie bezpieczeństwa informacji oraz budowanie większej świadomości wśród pracowników i współpracowników PCA.

Planowanie i sprawozdawczość

Działalność PCA w 2017 r. realizowana była w oparciu o zatwierdzony przez Radę ds. Akredytacji projekt rocznego planu działania, przekazany do Ministra Rozwoju w trybie art. 47 ust. 6 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Roczny plan działania PCA wynika z zadań ustawowych oraz z polityki jakości PCA, określającej priorytety strategiczne. Roczny plan działania PCA na 2017 r. wg ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku jest spójny z zatwierdzonym planem działalności PCA wynikającym z ustawy o finansach publicznych oraz planem działalności Ministerstwa Rozwoju na 2017 r.

Realizacja planów działania PCA, w szczególności wskazane w planach mierniki podlegały monitorowaniu i bieżącej sprawozdawczości. W 2017 r. odbyło się 15 kolegiów dyrektora i zastępcy dyrektora, w trakcie których podjęto 49 ustaleń wspierających realizację celów i zadań PCA.

Ponadto, w celu oceny skuteczności realizacji planów, stałej zgodności systemu zarządzania z wymaganiami aktualnych dokumentów odniesienia oraz jego skuteczności, przeprowadzony został przegląd zarządzania podczas, którego podjęto ustalenia dotyczące doskonalenia funkcjonowania systemu zarządzania w PCA.

Kluczowe działania doskonalące zrealizowane w 2017 r.

- **Raporty z oceny zostawiane na miejscu**

Biorąc pod uwagę, że jednym z ważniejszych obszarów do doskonalenia jest terminowość przekazywania raportów z ocen, PCA podjęło aktywne działania, umożliwiające pozostawianie raportów z oceny podczas spotkania zamykającego ocenę. Raport z oceny stanowi źródło informacji o wynikach oceny, zarówno dla ocenianej jednostki, jak również stanowi podstawę do podjęcia decyzji w sprawie akredytacji oraz ustalenia zakresu kolejnej oceny w nadzorze. Dużym wyzwaniem było takie przygotowanie wzorów raportów oraz właściwe przeszkolenie personelu co do ich stosowania, aby możliwe było sporządzenie kompletnego raportu i pozostawienie go w jednostce zaraz po ocenie. Z powodzeniem wdrażany w kilku etapach projekt został pozytywnie przyjęty zarówno przez klientów PCA, jak i auditorów. Pełne wdrożenie projektu nastąpi w 2018 r. w obszarze laboratoriów i jednostek certyfikujących wyroby

(projekt obejmie około 1300 podmiotów). Działania ukierunkowane na pozostawianie raportów na miejscu w pozostałych obszarach będą kontynuowane w 2018 r.

- **Proces podejmowania decyzji**

W związku z przewidywaną zmianą wymagań normy ISO/IEC 17011, w 2017 r. PCA rozpoczęło proces zmiany podejścia do zarządzania personelem. Biorąc pod uwagę wymagania normy, dotyczące poszczególnych funkcji realizowanych w ramach działalności akredytacyjnej dokonano przeformułowania wymagań dla osób podejmujących decyzje. Wdrożona w 2016 r. zmiana organizacyjna w Biurze ds. Akredytacji stanowiła bazę dla zapewnienia, że procesy decyzyjne realizowane są przez osoby wyspecjalizowane w danej dziedzinie. Dla wszystkich obszarów działalności akredytacyjnej wyznaczono osoby kompetentne merytorycznie do weryfikacji informacji uzyskanych podczas oceny. Ponieważ nie we wszystkich specyficznych obszarach PCA zatrudnia

na stałe specjalistów, niezbędne było przeprowadzenie wyboru wśród członków komitetów technicznych lub auditorów.

- **Zmiana zasad współpracy z auditorami**

W lipcu 2017 r. PCA wdrożyło nowe zasady współpracy z auditorami i ekspertami odnośnie ocen realizowanych w procesach akredytacji i nadzoru. We współpracy z kancelarią prawną zostały opracowane nowe wzory umów zastępujące dotychczasowe trzyletnie kontrakty. Umowa jednoznacznie reguluje obowiązki obu stron dla skutecznego wykonania dzieła.

W umowie doprecyzowane zostały w szczególności postanowienia dotyczące obowiązków wykonawcy, wynikających z terminów realizacji dzieła i ewentualnych konsekwencji, wynikających z braku lub wadliwego przygotowania raportu.

- **Obserwacje zespołów oceniających**

W 2017 r. udoskonalony został również proces monitorowania auditorów poprzez obserwacje. Podstawową zmianą jaka została wdrożona jest to, że obserwacje dotyczą nie pojedynczych auditorów, ale całych zespołów oceniających, a uzyskane wyniki są podstawą do doskonalenia nie tylko dla obserwowanych, ale również stanowią kluczową informację dla doskonalenia systemu zarządzania PCA. Zrealizowane działania obejmowały rewizję wymagań oraz wybór osób uprawnionych do dokonywania obserwacji, szkolenia obserwatorów, a także opracowanie nowej formy raportowania wyników obserwacji.

Organizacja PCA

Rada ds. Akredytacji

Rada ds. Akredytacji jest organem Polskiego Centrum Akredytacji utworzonym na mocy ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (art. 40.). W 2017 r., ze względu na odwołanie jednego członka – przedstawiciela Ministra Infrastruktury i Budownictwa – skład Rady uległ zmianie. Na miejsce odwołanego członka nie powołano nowego przedstawiciela, dlatego też Rada obecnie liczy dziewiętnaście osób.

W 2017 roku odbyły się cztery posiedzenia Rady ds. Akredytacji. Omawiano na nich kluczowe dla funkcjonowania PCA zagadnienia, w szczególności:

- sprawozdanie z działalności finansowej i merytorycznej PCA za 2016 r.;
- wniosek Dyrektora PCA odnośnie podziału zysku PCA za 2016 r.;
- projekt planu działania Polskiego Centrum Akredytacji na 2017 r.;
- zmiany do planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji na 2017 r.;
- opiniowanie kandydata na członka Komitetu Odwoławczego;
- zmiany w Cenniku PCA.

Ponadto Rada była zaangażowana w opracowywanie dokumentów PCA dotyczących działalności akredytacyjnej. Prace te realizowane były dwuetapowo i odbywały się w większości przypadków w ramach komunikacji elektronicznej. Członkowie Rady zgłosili komentarze do 7 projektów dokumentów PCA oraz wzięli udział w głosowaniu dot. 10 dokumentów. Łącznie, w 2017 r. Rada podjęła 21 uchwał, z czego 12 uchwał podjęto podczas posiedzeń, a 9 w trybie głosowań elektronicznych. Dodatkowo na jednym z posiedzeń, znowelizowano Regulamin działania Rady.

Komitet Odwoławczy i sprawy sądowe

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, przy PCA działa Komitet Odwoławczy, do którego klienci PCA mają prawo odwołać się od decyzji udzielenia, odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zakresu akredytacji. W 2017 r. do Komitetu Odwoławczego przy PCA nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji PCA, w związku z tym nie odbyło się żadne posiedzenie Komitetu.

Skład Komitetu Odwoławczego uległ zmianie za względu na rezygnację 1 członka – przedstawiciela Ministra Rozwoju. Na jego miejsce powołano nową osobę. Obecnie komitet liczy 9 osób.

W kwietniu 2017 r. odbyła się rozprawa przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w sprawie rozpatrzenia skargi odnośnie orzeczenia Komitetu Odwoławczego wydanego w 2016 r. dotyczące-

go odwołania od odmowy udzielenia akredytacji dla podmiotu w obszarze badań biegłości. Skargę uznano na korzyść skarżącego. PCA wniosło skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Obecnie sprawa jest w toku.

Komitety techniczne

Przy PCA działają: Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA), Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS) oraz Grupy Eksperckie (GE). Komitety techniczne powołane zostały w celu zagwarantowania niezależności oraz rzetelności opinii i analiz. PCA dokłada wszelkich starań, aby ich członkowie nie podlegali handlowym, finansowym i innym naciskom, które mogłyby mieć wpływ na bezstronność wydawanych opinii.

Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA) jest ciałem opiniodawczym powołanym w celu wydawania opinii w procesach podejmowania decyzji, w związku z prowadzonymi procesami akredytacji i nadzoru, a także w celu wypracowywania stanowiska odnośnie harmonizacji podejścia do akredytacji w zakresie ogólnych wymagań akredytacyjnych (norm) i zasad oceny poszczególnych rodzajów jednostek oceniających zgodność. W 2017 r., w związku z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej PCA o obszar akredytacji producentów materiałów odniesienia, rozszerzony został skład komitetu. W 2017 r. komitet zaopiniował 131 spraw dotyczących dokumentów PCA, procesów podejmowania decyzji, analizy merytorycznej aktualizowanych norm technicznych oraz interpretacji wymagań akredytacyjnych.

Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS) są ciałami opiniodawczymi, złożonymi ze specjalistów-ekspertów, reprezentujących zainteresowane strony, powoływanymi w celu wypracowania określonego stanowiska w zawiązku z harmonizacją podejścia do akredytacji w specyficznych obszarach, w tym w związku z rozszerzaniem działalności akredytacyjnej.

W 2017 r. przy PCA działały następujące Komitety Techniczne Specjalistyczne:

- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych;
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Środowiska (uaktualniono skład komitetu na kadencję 2017–2021);

- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Rolnictwa i Żywności (uaktualniono skład komitetu na kadencję 2018–2022);
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Budownictwa (powołany w 2017 r.);
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Integrowanej Produkcji Roślin (powołany w 2017 r.);
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Akredytacji Jednostek Oceniających Zgodność Wyrobów Budowlanych w Zakresie Regulacji Krajowej (w 2017 r. rozszerzono skład komitetu);
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Oceny i Certyfikacji Bezpieczeństwa Produktów Informatycznych (powołany w 2017 r.).

Grupy Eksperckie (GE) są zespołami specjalistów-ekspertów, powoływanymi w celu wydania merytorycznej opinii dotyczącej określonego zagadnienia technicznego lub rozwiązania określonego zagadnienia. W 2017 r. przy PCA działała Grupa Ekspercka ds. Akredytacji Laboratoriów Urzędowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W 2017 r. funkcjonowały i zakończyły swoją działalność niżej wymienione Grupy Eksperckie:

- Grupa Ekspercka ds. Akredytacji Weryfikatorów Wykonujących Audyty Przedsiębiorców Wystawiających Dokumenty Potwierdzające Wykonanie Recyklingu, w związku z opublikowaniem przez PCA dokumentu DAVE-02 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami”;
- Grupa Ekspercka ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Pomiary Pól Elektromagnetycznych w Środowisku Pracy i Środowisku Ogólnym, w związku z opublikowaniem przez PCA dokumentu DAB-18 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku”;
- Grupa Ekspercka ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Odpadów dla Potrzeb Obszaru Regulowanego, w związku z opublikowaniem przez PCA dokumentu DAB-11 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pobieranie próbek i badania odpadów”.

W związku z odstąpieniem od opracowania specyficznych wymagań i wytycznych w niżej wymienionych

programach akredytacji, w 2017 r. zakończyły działalność:

- Grupa Ekspertka ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Odporności na Działanie Czynników Środowiskowych;
- Grupa Ekspertka ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Bezpieczeństwa Użytkowania Elektrycznego Sprzętu Do Użytku Domowego i Podobnego.

Zmiany w strukturze organizacyjnej PCA

Celem działalności PCA jest m.in. dążenie do tego, aby wsparcie dla klientów było świadczone na jak najwyższym poziomie, przyczyniając się do zadowolenia wszystkich potencjalnych odbiorców naszych usług. W związku z tym, w 2017 r. dokonano reorganizacji działów znajdujących się poza Biurem ds. Akredytacji. Zmiana została poprzedzona analizą procesów oraz oceną ryzyka w odniesieniu do proponowanych zmian, w celu zapewnienia sprawnej i skutecznej kontroli zarządczej. Zmiany zostały ukierunkowane na zapewnienie skutecznej realizacji w obszarze zarządzania personelem oraz współpracy międzynarodowej i polegały na:

- zlikwidowaniu Działu Rozwoju Auditorów [PD], Wydziału Kadr i Płac [PK] oraz Wydziału Współpracy Międzynarodowej i Promocji [PZ] oraz Działu Współpracy z Klientem [PW];
- utworzeniu 2 nowych wydziałów: Wydziału Zarządzania Zasobami Ludzkimi [HR] i Wydziału Promocji i Wydawnictw [PR] oraz stanowiska Koordynatora ds. współpracy międzynarodowej.

Powyższe zmiany zostały wprowadzone zarządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29.08.2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutu Polskiemu Centrum Akredytacji. W konsekwencji zmieniona została struktura organizacyjna oraz regulamin organizacyjny PCA.

Zarządzanie kapitałem ludzkim

Jednym z ważniejszych zasobów jednostki akredytującej jest jej personel. Zatrudnienie doświadczonych i kompetentnych pracowników ma szczególne znaczenie ze względu na to, że to od ich wiedzy i umiejętności zależy jakość realizowanych procesów akredytacji i nadzoru. Wielozakończoność realizowanych zadań nakłada też na PCA obowiązek podejmowania szeregu działań, mających na celu monitorowanie i harmonizację pracy swojego personelu.

Do prowadzenia działalności akredytacyjnej PCA korzysta z personelu stałego, szerokiej bazy auditorów i ekspertów oraz członków komitetów technicznych. Pracownicy zewnętrzni tj. auditorzy i eksperci oraz członkowie komitetów technicznych zapewniają PCA dostęp do specyficznej wiedzy eksperckiej i są zaangażowani do prowadzenia ocen jednostek ubiegających się o akredytację, angażowani są w procesy podejmowania decyzji w sprawie akredytacji oraz w działania w ramach rozwoju działalności akredytacyjnej.

Na koniec 2017 r., w PCA zasoby personalne kształtowały się następująco:

- 81 pracowników etatowych,
- 706 auditorów i ekspertów,
- 136 członków komitetów technicznych.

Działania podejmowane w obszarze zarządzania kapitałem ludzkim ukierunkowane były na rozwój bazy auditorskiej. Kandydaci na auditorów przechodzą wielostopniowy program szkoleń i stażu praktycznego podczas ocen przeprowadzanych u klientów PCA. W 2017 r. 9 osób (w tym 6 pracowników PCA) uzyskało kwalifikację auditora wiodącego (48 osób na 81 zatrudnionych na stałe w PCA posiada kwalifikacje auditorskie). Ponadto 119 osób z bazy auditorskiej zostało zatwierdzonych na wyższe statusy w ramach procesu stażowania na auditora technicznego.

Rok 2017 to również zmiany kadrowe w obszarze personelu stałego. Z dniem 1 czerwca 2017 r. został powołany Zastępca Dyrektora. Ponadto, w ciągu roku zatrudniono 2 osoby na stanowiska w Biurze ds. Akredytacji i 4 osoby na stanowiska poza Biurem – łącznie 7 osób. Zatrudnienie zakończyły: 2 osoby w Biurze ds. Akredytacji oraz 3 osoby poza Biurem – łącznie 5 osób. Stan zatrudnienia na 31.12.2017 r. wynosił 81 osób (przyrost o 2 osoby w stosunku do roku 2016).

Polityka kadrowa w PCA w 2017 r. była związana również z dalszymi zmianami struktury organizacyjnej i nowymi kierunkami rozwoju. Główne zmiany w organizacji dotyczyły procesów zarządzania kapitałem ludzkim, współpracy z auditorami i współpracy międzynarodowej. Najistotniejsza zmiana została wdrożona w komórkach zajmujących się kapitałem ludzkim i szkoleniami. Utworzono Wydział Zarządzania Zasobami Ludzkimi (z połączenia działu PD i wydziału PK). Do kierowania powstałym wydziałem została zatrudniona nowa osoba.

Do najważniejszych działań doskonalących w obszarze

zarządzania personelem zrealizowanych w 2017 r. można zaliczyć: przebudowę procesu monitorowania auditorów poprzez obserwacje, zmianę formy zatrudnienia auditorów i ekspertów oraz określenie wymagań i selekcję osób uprawnionych do weryfikacji merytorycznych wyników ocen w procesach podejmowania decyzji w sprawie akredytacji.

Ocena działalności PCA – monitorowanie i pomiar

Nadzór Ministra Rozwoju realizowany jest w sposób ciągły, zgodnie z art. 56 ustawy o systemach oceny zgodności. Przy przeprowadzaniu monitoringu, w najwyższym stopniu uwzględnione zostały wyniki ewaluacji, która zakończyła się w 2017 r. pozytywną decyzją Rady ds. Wielostronnego Porozumienia odnośnie członkostwa PCA w EA MLA. Realizowano też inne działania monitorujące. Wszystkie rekomendacje nadzorującego ministerstwa zostały uwzględnione w bieżącej działalności PCA. Dotyczyły one przede wszystkim prowadzenia działań zapewniających efektywną współpracę między właściwymi komórkami ministerstwa i jednostką akredytującą. Na początku 2018 r., PCA zostało poinformowane o wyniku monitorowania przeprowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju, z którego wynikało, że PCA spełnia w sposób ciągły wymagania określone w art. 8 rozporządzenia WE 768/2008.

Ponadto, PCA podlega kontrolom zewnętrznym, realizowanym przez uprawnione organy kontroli, jak również ocenom w formie audytów wewnętrznych.

W 2017 roku w PCA odbyło się 5 kontroli, które zostały przeprowadzone przez organy zewnętrzne:

- W kwietniu odbyła się kontrola Państwowej Inspekcji Pracy, w zakresie prawnej ochrony pracy, w tym również w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zalecenia sformułowane podczas kontroli są wdrażane w toku realizowanych przez PCA działań.
- W kwietniu przeprowadzona została także kontrola w ramach projektu e-Akredytacja – platforma obsługi i zarządzania e-usługami w ramach procesów akredytacji i nadzoru w obszarze systemu oceny zgodności. Kontrolę przeprowadziło Centrum Projektów Polska Cyfrowa. PCA podjęło natychmiastowe działania w stosunku do sformułowanego zalecenia oraz uwzględniło w dalszym prowadzeniu projektu rekomendacje zespołu kontrolującego.
- W czerwcu odbyła się kontrola Wojewódzkiej Stacji

Sanitarно-Epidemiologicznej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy. Podczas kontroli potwierdzono prawidłowe funkcjonowanie PCA w ocenianym zakresie. Nie zostały sformułowane żadne zalecenia.

- W lipcu przeprowadzona została kontrola przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wszystkie zalecenia wynikające z ww. kontroli zostały w PCA wdrożone.
- W grudniu w Polskim Centrum Akredytacji przeprowadzono kontrolę Ministerstwa Rozwoju w zakresie wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że problematyka przygotowań obron-

nych w PCA jest realizowana na poziomie, który zapewnia warunki do właściwego planowania zadań w czasie pokoju i ich wykonywanie w czasie podwyższenia gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.

W 2017 r. przeprowadzono w PCA 7 audytów wewnętrznych, w tym jedno zadanie doradcze. W wyniku przeprowadzonych czynności audytowych przyjęto 54 zalecenia, z czego 10 wynikało z niezgodności, zaś 44 miały charakter działań doskonalących.

Ponadto, na bieżąco dokonywano sprawdzenia realizacji zaplanowanych działań korygujących i zapobiegawczych. Mając na uwadze stałe doskonalenie systemu zarządzania PCA przyjęto do realizacji 207 działań, z czego zrealizowano 102. Pozostałe działania zostały poddane analizie pod kątem ich adekwatności i przyjęto je do realizacji na rok 2018.

4.2 Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

PCA jako państwowa osoba prawna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.²⁴ PCA nie posiada oddziałów. W trakcie roku obrotowego nie miało miejsca nabycie udziałów.

Aktywa

Wartość aktywów PCA wyniosła²⁵ 23 131 tys. zł, w tym wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wyniosła 7 939 tys. zł.

Zobowiązania

PCA nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wyniosły 271 tys. zł i są regulowane w całości w należnych terminach. PCA nie korzysta z kredytów i nie występują zabezpieczenia na majątku Centrum.

Wynik finansowy w 2017 roku

Działalność PCA w 2017 r. zamknęła się zyskiem brutto w wysokości 962 tys. zł. Na zysk brutto składają się

osiągnięte przychody w wysokości 22 339 tys. zł oraz koszty ogółem w wysokości 21 377 tys. zł. Głównymi przychodami PCA są przychody z tytułu ocen akredytacyjnych i ocen w nadzorze, opłaty za uczestnictwo w systemie akredytacji oraz przychody z tytułu szkoleń. W 2017 r. przychody były wyższe niż w 2016 r. o 989 tys. zł. Wzrost przychodów ze sprzedaży wiąże się bezpośrednio z realizacją przez PCA, na wniosek akredytowanych podmiotów, dodatkowych i poszerzonych ocen

²⁴ Zgodnie z art. 54 ust 1 Ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku z dnia 13 kwietnia 2016 r.

²⁵ Stan na dzień 31.12.2017 r.

– poza ustalonym i zaplanowanym na rok 2017 harmonogramem nadzoru nad akredytowanymi podmiotami. Koszty działalności PCA, w tym wynagrodzenia pracowników są pokrywane przychodami uzyskiwanymi z prowadzonej działalności.

Podstawą gospodarki finansowej PCA w 2017 r. był zatwierdzony przez Dyrektora plan finansowy, przekazany jako projekt w 2016 r. do Ministra Rozwoju i Finansów. Przedmiotowy plan przygotowany został zgodnie z obowiązującym formularzem PF-OSPR i stanowi załącznik do uchwalonej przez Sejm RP i podpisa-

nej przez Prezydenta RP ustawy budżetowej na 2017 r. Celem kierowania i zarządzania procesem finansów jest zapewnienie stabilności finansowej PCA. Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za 2017 r. oraz sprawozdaniem z badania biegłego rewidenta, aktualna, a także przewidywana w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa PCA, w ocenie kierownictwa jest stabilna, a jej wyniki satysfakcjonujące. Zgodnie z art. 54 ust. 2 Ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, zysk netto, PCA zamierza przeznaczyć na rozwój Centrum.

*Potwierdzamy wiarygodność
i rzetelność wyników oceny zgodności*

Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
fax: +48 22 355 70 18
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

